

Brez pretiravanja lahko trdimo, da je zabeležila letošnja poletna turistična sezona zavidljive uspehe. Ti uspehi pa naših turističnih središč, ki imajo vse pogoje, da se uveljavijo tudi v zimskih mesecih, ne smejo uspraviti. Tu sta mišljeni predvsem gostinska in trgovska mreža, ki ponekod nista posebno dobro opravili svojih nalog. Določila napačno bi bilo, če bi se turistična društva in drugi organi naših turističnih centrov zanašali zgolj na pobude in pomoč Gorenjske turistične podzveze. Uspehi zimske sezone so predvsem odvisni od lastnega dela in

iznajdljivosti. Iz analize dosedanjih izkušenj — uspehov in neuspehov — ne bo težko poiskati prave poti.

In kaj obeta letošnja zimska turistična sezona? Če bodo snežne razmere ugodne, potem se lahko nadejamo, da bo obisk tujcev znatno boljši kot prejšnja leta. Samo zimski ribolov na nekaterih gorenjskih rekah in jezih obeta privabiti precej gostov iz Italije, Nemčije, Belgije, Švice in Holandije.

Tudi Gorenjska turistična podzveza se že z vso naglico pripravlja na zimsko sezono. Med prve priprave sodi 6-jezični prospekt Gorenjske s 16 zimskimi motivi in zimsko-športnim zem-

ljevidom. Prospekt je bil natisnjen v 100.000 izvodih in razposlan tujim in domačim turističnim agencijam. Veljal bo nekako za 6 let.

Na terenu pripravljajo tudi koledarje zimskih prireditvev, ki bodo trajale od druge polovice novembra do konca marca. Določene so tudi cene gostinskih storitev za zimsko sezono, ki razen dodatka za kurjavo niso zabeležile bistvenih sprememb.

Načrt bo tako ali drugače — uspeh zimske sezone je odvisen le od pravočasnih priprav. S. S.

Konec minulega tedna so srčeca otrok, ki so to pot prvič prestopili šolski prag, močnejše udarila. Kako tudi ne — mali abecedarji so se srečali s svetom, o katerem so bore malo vedeli. V njihovo brezskrbno, s soncem obsijano mladost, so se vrtnile drobne skrbi, ki pa niso od muh. Starejši vrstniki, ki jim šola ni več španska vas, so vkorakali v razrede mirnejših src, vendar z dobro mero radovednosti in korajžje. Srečno!

Vse šole v okraju so začele v petek, 5. septembra, razen dveh učnih zavodov v Kranju in Škofji Loki, ki sta zavoljo adaptacij zakasnila s poukom za en dan.

Pred volitvami v združne svete

V minulih dneh so bila v občinah našega okraja posvetovanja predsednikov in upravnikov kmetijskih združenj, katerih so se udeležili tudi nekateri člani komisij za vas pri občinskih odborih SZDL. Govorili so o bližnjih volitvah združnih svetov, o njihovem pomenu in tehničnih pripravah, ki so tudi pomembne.

V Kranju, Radovljici, Bohinju, Trzinu, na Jesenicah in Bledu so bila posvetovanja v petek, v Škofji Loki, Cerkljah in Poljanski dolini dan prej, v Železnikih pa v soboto dopoldne.

Na posvetovanju v Kranju so ugotovili, da se združniki živahno pripravljajo na volitve. V Mavčičah so imeli že sejo upravnega odbora Kmetijske zadruga, na kateri so imenovali volilni odbor itd.

Poudarili so, da so volitve prav tako važne kot občinske ali kake druge, zato jim kaže posvetiti resno skrb. V zvezi s tem

je potrebno urediti tudi vprašanje gospodarske podlage — majhne zadruga bodo le težko poslovale po novih predpisih — zato so se ponekod zadruga združile v močnejše gospodarske organizacije. Nekateri zadruga kranjske občine so pokazale veliko razumevanje za ta vprašanja. Graje vreden pa je primer kmetijske zadruga Podblica. Ljudje iz upravnega odbora so razpravljali o spojitvi s kmetijsko zadrugo Besnica tako, da ni primerno niti za kak gostilniški razgovor.

Razgovarjali so se tudi o tem, da bi v manjših zadrugah — pa tudi v ostalih — pridobili nove člane. V kranjski občini je še okrog 20% kmetov, ki niso vključeni v zadruga. Gre namreč za to, da zadruga, ki nimajo vsaj 101 člana, ne bodo volile združnih svetov. Torej se bodo sestajali vsi, na občnem zboru ali na seji združnega sveta. Problem je v tem, da so že doslej imeli težave zaradi udeležbe oziroma sklepčnosti občnih zborov. Kako pa bo v bodoče, ko se bodo morali združniki sestajati štirikrat, petkrat ali celo večkrat na leto? -k

Pester program dela Okrajnega ljudskega odbora Kranj

Oba zbora Okrajnega ljudskega odbora v Kranju bosta po poletnih počitnicah, v septembru začela z intenzivnim delom. V razmaku enega meseca so predvidena štiri zasedanja okr. ljudskega odbora. Prvo zasedanje bo že ta torek, ko bosta oba zbora razpravljala o problemih šolske reforme in šolstva v okraju sploh. 16. septembra bo ljudski odbor obravnaval probleme tarifne politike in zaposlovanja v okraju ter poslušal poročila delovne inšpekcije in Zavoda za higiensko-tehnično zaščito. Zadnji dan septembra bodo odborniki Okrajnega ljudskega odbora poslušali in sklepali o poročilih o gospodarjenju v podjetjih po polletnem obračunu, o finančni izvršitvi polletnega družbenega plana, proračunov in skladov, o zaključnih računih gospodarskih organizacij za leto 1957. Ob tej priliki bo prebrano tudi poročilo o delu finančne inšpekcije za prvo polletje 1958.

Predvidoma 7. oktobra bo seja obeh zborov okrajnega ljudskega odbora. Razpravljali bodo o zdravstvu in socialnem varstvu.

Razen o navedenih problemih, bo Okrajni ljudski odbor seveda na posameznih zasedanjih reševal tudi drobne, tekoče zadeve. -ik

GLAS GORENJSKE

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNIH LJUDI ZA GORENJSKO
LETO XI, ŠT. 69 — CENA DIN 10.— KLANJ, 9. SEPTEBRA 1958

NOJEN UKREP

Pregled poslovanja gospodarskih organizacij v prvem polletju 1958. leta kaže, da so posamezna podjetja v tem obdobju razdelila zelo malo sredstev na račun plač nad plačami po tarifnem pravilniku. Čeprav so bila ta podjetja omejena z Odredbo o izplačevanju sredstev za osebne dohodke med obračunsko dobo, se je tudi mimo tega opazila določena previdnost pri delitvi dodatnih plač.

Drugačen pa je položaj v nekaterih drugih gospodarskih organizacijah, v gostinskih obratih. Že lani se je primerilo, da so posamezna trgovska, posebno pa gostinska podjetja, delila precejšnje število plač nad plačami po tarifnem pravilniku. Nekatera blejska gostinska podjetja so razdelila na račun dobička od 6 do 12 plač. Znan je tudi primer trgovine »Pri Kranjcu« v Kranju, kjer so razdelili lani 6 plač nad plačami po tarifnem pravilniku. Letos, ko je bila turistična sezona neprimerno boljja od lanske, obstaja toliko večja nevarnost, da bodo posamezna gostinska podjetja in sezonska gostišča nekritično razdelila dobiček med člane kolektiva. Tako so nam sporočili iz Podnarta, da je tamošnji kolektiv krajevne gostilne, ki šteje samo štiri ljudi, razdelil v tem tednu med svoje člane vsoto 90 tisoč dinarjev, ali skoraj 2 plači in pol. To je vse-skozi napak! Vse pa kaže, da ta primer ne bo ostal osamljen.

Nekateri občinski zbori proizvajalcev so ob lanskem pretiranem razdeljevanju dobička v posameznih gospodarskih organizacijah sprejeli sklep o omejitvi tega razdeljevanja. Tako je n. pr. zbor proizvajalcev Občinskega ljudskega odbora v Kranju sprejel sklep, da morajo vsa tista podjetja, ki so v preteklem letu razdelila več kot 3 plače nad plačami po tarifnem pravilniku, ostanek vrniti iz letos ostvarjenih sredstev.

Prav bi bilo, da bi zbori proizvajalcev v občinah razmislili tudi letos, kam lahko privede pretirana delitev dobička v gostinskih podjetjih in sezonskih gostiščih in v smislu Uredbe o ureditvi razmerij v zvezi z razpolaganjem s čistim dohodkom in sredstvi gospodarskih organizacij (Uradni list FLRJ 14/58), postavili tej delitvi določene meje. Na ta način bi se izognili kasnejšemu ukrepanju z veljavnostjo za nazaj, ker so vse take odločitve, kot iz prakse vemo, precej nepopularne.

S seje predsedstva Občinskega sindikalnega odbora v Radovljici POLLETNI PLAN DOSEŽEN

Razen v „Verigi“ so plan dosegla vsa industrijska podjetja
Dopolnilni proračunski prispevek naj bi bil regulator plač

V sredo, 3. septembra je bila je bila v Radovljici razširjena seja predsedstva Občinskega sindikalnega sveta. Udeležili so se je tudi predsedniki DS in UO sindikalnih podružnic občine Radovljica. Razpravljali so o doseganju proizvodnih načrtov, o tarifni politiki, o sestavi pravilnikov, o delovnih odnosih itd.

V Tovarni verig v Lescah so letos zaradi zvišanja cen surovin, nekaterih nepredvidenih težkoč v zvezi z izvozom, znižanja cen nekaterim svojim izdelkom itd. ustvarili nekoliko manjši čisti dohodek kot v preteklem letu, pa so zaradi sproščenih instrumentov pri razdeljevanju čistega dohodka imeli več sredstev za razdelitev plač iz dobička. Družbeni načrt so ob prvem polletju finančno dosegli le 92% (količinsko 85%). Reprezentančni in reklam. stroški (pri eni milijardi prometa) so znašali le 205.000 dinarjev. Iz skupnega čistega dohodka za prvo polletje so že plačali 10% dopolnilnega proračunskega prispevka. Povprečno so v prvem polletju presegali norme za 18 odstotkov.

V podjetju »Sukno« Zapuže DS o zaključnem računu za prvo polletje še ni razpravljal. Načrt so po količini dosegli 106 odstotno, po vrednosti pa 112,5 odstotno. Norme so dosegli povprečno 110%. Iz dobička predvidevajo razdeliti 80—100% enomesečne plače.

V Naklem bodo predelovali sadje v brezalkoholne pijače

KZ Naklo namerava zgraditi predelovalnico sadja. Ker jim to letos še ni uspelo, so začasno kupili moderno hidravlično stiskalnico in Baumanov zvon. Sadje bodo svojim članom predelovali v brezalkoholne sadne sokove. Sadni sok (mošt), ki priteče iz stiskalnice, bodo vodili skozi destilator (Baumanov zvon), ki pri višji temperaturi uniči gljive kvasovke in sladkor v moštu ne more prevreči v alkohol. Nedvomno bodo to novo pridobitev vsi člani KZ Naklo z veseljem sprejeli, posebno še letos, ko je pridelek sadja izreden in vsega verjetno ne bo mogoče vnovčiti na trgu. Prav bi bilo, če bi zgledu Kmetijske zadruga Naklo sledile tudi druge zadruga in se s tem vključile v borbo proti alkoholizmu.

»Pletenina« Lesce še nima najbolj urejenih norm. Te so na nekaterih delovnih mestih zelo nerealne. V obratu »Nogavica« so načrt za prvo polletje presegle, v obratu »Pletenina« ga pa še niso dosegli. Za prvo polletje so že plačali 10% dopolnilnega proračunskega prispevka. Za delitev plač iz dobička so predvideli 60% enomesečne plače.

V podjetju »Plamen« Kropa so povečali proizvodnjo v prvem polletju v primeru z lanskim letom po količini za 2,25%, po vrednosti pa za 3,79%. V Ke-

mični tovarni Podnart so povečali proizvodnjo v prvem polletju količinsko za 36, vrednostno pa za 45%, v Tovarni čokolade Lesce pa po količini za 45 odstotkov.

Močno se je izboljšalo tudi stanje v »Elanu«. Načrt prodaje v prvem polletju je bil izvršen 53,8%. Razen reketov in kajakov je bilo v prvem polletju vse realizirano. Po ukinitvi prisilne uprave so izvolili novi DS, ki je že dvakrat zasedal.

Po zaključku razprave je bilo poudarjeno, da je nepravilno s (Nadaljevanje na 5. strani)

KRIMINAL ALI MALOMARNOST

V četrtek popoldan so, verjetno zaradi popravila kakega mlina, več kot na polovico zaprl potok Belco, ki teče izpod Stor-

žiča skozi vasi Suho in Predosnje in se izliva v Kokro. V kasnejših popoldanskih urah so potok še bolj zaprli tako, da je

voda le malenkostno tekla proti Kokri. Za to novico so takoj zvedeli otroci in vzdolž struge pričeli loviti ribe, ki so se skrivale po kotanjah. Po vsej verjetnosti so ljudje, ki so zaprli strugo, obvestili o tem tudi ribiško družino, ker je k strugi prišel ribiški čuvaj. Ta je sicer podil otroke iz struge in s tem hotel preprečiti, da rib ne bi lovili. Toda njegovo prizadevanje je bilo zaman. Struga, v kateri so zaprli vodo, je dolga nad 3 km in je razumljivo, da mu ni bilo mogoče obvladati vsega terena.

V petek zjutraj so vodo popolnoma zaprli. Nekaj jo je ostalo po kotanjah. Ta se je kmalu posušila. Na tisoče rib je ostalo brez vode. Okoli 8. ure zjutraj je bil pogled na strugo najbolj mučen. Več tisoč mrtvih rib je obležalo po kotanjah. Ljudje so odnašali večje ribe, manjše pa so pobirale kure, mačke in psi. Popoldan ob 15.45 so vodo ponovno odprli. S seboj je prinašala tudi mrtve ribe, ki so ostale v strugi. Človek se nad takim početjem upravičeno zgraža. Ribiški predpisi namreč pravijo: gorje tistemu, ki ga ribiči zalotijo, da je ulovil ribo. Če so že vodo iz kakršnihkoli razlogov morali zapreti, naj bi o tem prej obvestili ribiško družino, ki bi poskrbelo, da bi ribiči ribe polovili in jih odnesli v druge vode.

Govoriti o gospodarski škodi je tu pač odveč. Spomnimo se samo težkih milijonov, ki so jih že dale naše tvarne ribiškim društvom zaradi uničenja rib. Ta primer pa ni osamljen in je vreden vse graje.

PABERKI PO SVETU

ZACETEK ŠOLE

Kot povsod po svetu, se je začel šolski pouk tudi v ZDA. O tem je sporočila časopisna agencija »Associated press« naslednje:

»V Colpu (kraj v državi Illinois) se je pouk na šoli pričel. V krajevno osnovno šolo pa hodijo samo črnci, medtem ko beli učenci plačujejo 200 dolarjev šolnine in hodijo v šolo v bližnja naselja, kjer ni črnih otrok...«

Brez komentarja!

PROSLAVI

Slučajno sta sovpadli dve proslavi, ki jih slavi en narod v dveh državah: 10-letnica razglasitve Republike Koreje in 13-letnica osvoboditve Koreje s strani sovjetske vojske. Prvo so proslavljali na jugu, drugo na severu. Prvim so čestitali Američani, drugim Kitajci in Rusi.

Prvi so napisali (Dulles — Sing Man Riju): »Vsak dan, ki je preteklo v teh 10 letih, je bil težak v boju proti komunističnemu imperializmu.« Drugi pa so napisali (Mao Ce Tung in Ču En Laj — Kim Il Sungu): »ZDA in Britanija, glavni sili, ki sta napadli Korejo, sta izvedli intervencijo tudi na Srednjem vzhodu. Toda z gotovostjo lahko trdimo, da bodo imperialistični agresorji še enkrat pretrpeli poraz, tako kot v Koreji.«

Res prisrčno!

ABC

PO KOSTANJ V OGENJ NAJ GRE DRUGI!

Predsednik Filipinov Carlos Garsia je v zvezi s krizo na Daljnem vzhodu med drugim dejal tudi tole:

»S hvaležnostjo sem sprejel izjavo ZDA, da bodo pomagale nacionalistični Kitajski proti komunističnim napadalcem. Toda,« je takoj dodal, »Filipini nimajo nobene obveznosti braniti Formozo, ker filipinsko-ameriški vojaški pakt predvideva samo medsebojno obrambo...«

Dokler bi drugi hodil zanj po kostanj v ogenj, bi bil vsakdo navdušen — tudi za velike neumnosti!

BAHAVOST

Jordanski kralj Husein je pred kratkim izjavil, da Jordanija odklanja idejo, naj bi OZN poslale svoje čete na njeno ozemlje. Poudaril je, da bo njegova dežela kmalu sposobna stati na lastnih nogah in sama zagotoviti red in mir na svojih mejah.

Nekako ob istem času pa je neki časopis v Ameriki objavil vest, da bo Jordan veljal v tem letu Združene ameriške države nič manj in nič več kot 200 milijonov dolarjev!

Na čigavih nogah stoji pod Huseinom Jordanija, je torej očitno!

IZDAJA ČASOPISNO PODJETJE »GORENJSKI TISK« / UREJUJE UREDNIŠKI ODBOR ODGOVORNI UREDNIK SLAVKO BEZNIK / TELEFON UREDNIŠTVA ŠT. 397 — TELEFON UPRAVE ŠT. 475 / TEKOČI RAČUN PRI KOMUNALNI BANKI V KRANJU 97-70-1-135 / IZHAJA OB PONEDELJKIH IN PETKIH / LETNA NAROČNINA 800 DIN, MESEČNA NAROČNINA 80 DIN

Okrog 8. in 14. septembra padavine in ohladitev. Ostale dni suho in jasno vreme.

LJUDJE IN DOGODKI SPET LITTLE ROCK

To ameriško mesto je prineslo žalostno slavo Združenim državam lani, ko se je reakcionarni in rasistično navdahnjeni guverner zvezne države Arkansas — po imenu Faubus — prav v tem mestu s svojo policijo uprlo odločbi ameriškega vrhovnega sodišča, po katerem naj bi črni in beli otroci hodili v iste šole. Da bi preprečila protizakonito ravnanje guvernerja iz Arkansasa, je bila ameriška vlada prisiljena poslati v Little Rock zvezne čete, vendar pa to ni bil konec vse zadeve. Prej bi rekli, da se je začelo. Letos otroci v tej državi še ne hodijo v šolo, ker je guverner preložil začetek šol na 15. september. Tri dni prej se bo namreč spet sestalo zvezno vrhovno sodišče, ki bo dokončno odločilo, kaj naj se zgodi v Little Rocku.

In' za kaj gre pri tej stvari? Kakor že rečeno, je ameriško vrhovno sodišče leta 1954 sprejelo sklep, po katerem je ločeni pouk za črne in bele otroke protizakonit in v nasprotju z ustavo. V severnem delu Združenih držav so ustavo v tej točki praktično izvajali že desetletja in pravzaprav niso imeli težav v tem vprašanju. Sicer glede drugih pravic črni državljani ZDA še vedno ni povsem enakopraven z belim državljanom, vendar pa se razlike polagoma brišejo in na severu vsaj na zunanji ni opaziti za črnega človeka ponižujočih navad, kakor jih je videti v južnem delu

države. Tod, v zibelki črnega suženjstva na ameriškem kontinentu, pa je razlika med belimi in črnimi, čeprav so po ameriški ustavi vsi enaki, še velikanška. Vlaki in avtobusi so imeli do nedavnega ločene oddelke za

Znani ameriški dnevnik »New York Times« je nedavno objavil tole karikaturino in pod njo zapisal: »Če jih ne morete ugnati, jih pa razbijte!«, pravi Faubus

črne in bele. Črnecem je še zdaj prepovedan vstop v lokale za belce, v parke, v kopališča, sploh v večino javnih prostorov. Otroci so od nekdanj hodili v ločene šole, skratka rasno razlikovanje je bilo v južnem delu Združenih

držav nenapisan zakon. Polagoma, ko je zadnje čase začela v te — povečini zelo zaostale kraje — prodirati industrija, meje med črnimi in belimi niso več tako ostro začrtane. Ukinili so posebne oddelke v vlakih in v avtobusih in pred 4 leti začeli uvajati enakost tudi v šolah. Ponekod se temu niso upirali, drugod pa je integracija sprožila vrsto incidentov, nasilje nad črnim prebivalstvom zlasti s strani rasistične organizacije Ku-klux-klan. Tako je zdaj položaj tak, da so v 5 južnih državah v večini šol pred nekaj dnevi, ko se je začel šolski pouk, poslali črnci in beli svoje otroke skupaj, v 4 državah se giblje odstotek takih »mešanih« šol od 2 do 17, medtem pa je 8 držav, kjer živi večina črnega prebivalstva, ostalo pri starem.

Rasni problem je za današnje življenje ZDA eden izmed najbolj perečih. Ljudi črne kože živi tod nekaj nad 15 milijonov, se pravi, da tvorijo desetino vsa prebivalstva Združenih držav. Zvezna vlada je sicer pripravljena podpirati težnje za enakost južnih črncev, toda večkrat so ta prizadevanja odvisna od političnih okoliščin in posameznih spekulacij. Ena izmed takih so tudi bližnje volitve. Kaže, da je Eisenhower pod pritiskom svoje stranke pripravljen popuščati in izvajanju zakona o integraciji šol na jugu, da republikanci ne bi izgubili preveč glasov.

Jelo Turk

naša kronika

PRIPRAVE NA VOLITVE V ZADRUŽNE SVETE

V občini Bled so priprave za volitve zadržnih svetov v polnem teku. Pred dnevi je sekretariat Občinskega odbora SZDL izvolil poseben političen štab, ki bo vodil priprave in izvedbo volitev. O tej važni politični nalogi so tudi kolektar raznih predvolilnih posvetovanj. Predvidene seje zadržnih odborov naj bi bile končane že do 14. septembra, posvetovanja aktivov SZDL na terenu pa do 20. septembra.

Ob tej priložnosti so govorili o volitvah in sprejeli načrt dela za predvolilno obdobje. Sestavili so tudi kolektar raznih predvolilnih posvetovanj. Predvidene seje zadržnih odborov naj bi bile končane že do 14. septembra, posvetovanja aktivov SZDL na terenu pa do 20. septembra.

140 ŠOL NA GORENJSKEM

Danes je v kranjskem okraju že 140 šol z 809 oddelki in 22.080 učenci in dijaki. Od tega je 95 osnovnih šol s 17.147 učenci.

Da bi se šolstvo v okraju nemoteno razvijalo, je predlagal Svet za šolstvo Okrajnemu ljudskemu odboru ustanovitev prosvetno-pedagoške službe OLO kot upravnega zavoda.

O tem in drugih vprašanih šolstva in šolski reformi v kranjskem okraju bosta razpravljala ob zboru OLO na 11. skupni seji, ki bo v torek v Kranju.

NA ODKUP KMETIJSKIH PRIDELKOV SE PRIPRAVLJAJO

Pretekli četrtek je Občinski odbor SZDL v zvezi s pripravami na volitve zadržnih svetov poklical na posvetovanje vse predsednike in upravnike kmetijskih združenj. Na tem sestanku so se odgovorni predstavniki za drug pomenili tudi o letošnjem odkupu jesenskih pridelkov, zlasti o odkupu krompirja in sadja. Med turistično sezono zadruge v blejski občini niso dovolj skrbne za odkup in preskrbo z raznimi pridelki za potrebe domačega gostinstva.

Domenili so se, do bodo za odkupovanje jesenskih kmetijskih pridelkov zadruge bolj in smotrneje organizirale odkupno mrežo, poiskale tržišča in tako zagotovile kmetom in sadjarjem prodajo pridelkov.

jb

MLADI UPRAVLJALCI V BOHINJU

V petek zvečer se je v Mladinskem domu v Bohinju začel v okviru mladinskega izobraževalnega centra pri CK LMS republiški seminar za mlade člane delavskih svetov. Seminarju, ki bo trajal 10 dni, prisostvuje okrog 45 udeležencev.

I. V.

SE 35 MILIJONOV ZA ŽIČNICO NA VITRANC

Občinski ljudski odbor Jesenice se bo udeležil bližnjega natečaja za investicijsko posojilo za dograditev žičnice Vitranc v Kranjski gori. Žičnico gradijo že nekaj let. Doslej je opravljen del za okrog 46 milijonov dinarjev. Za dograditev pa bodo potrebovali še nekaj nad 35 milijonov dinarjev.

Predvidevajo, da bo nova žičnica začela obratovati že to jesen.

-k

SEPTEMBRSKE PRIREDITVE NA BLEDU

V četrtek, 4. septembra zvečer, je že tretjič med letošno sezono in hkrati zadnjič letos koncertiral na Bledu Slovenski okekt.

Koncerte tega priznanega slovenskega vokalnega ansambla so tuji na Bledu zmeraj navdušeno pozdravili. Na sporedu so imeli pevci največ jugoslovanskih narodnih in umetnih pesmi, izvajali pa so tudi pesmi raznih narodov.

V septembrskem programu je na vrsti še nekaj modnih revij in večerov slovenskih narodnih pesmi v izvedbi domačega ansambla, dalje prireditve vokalne, instrumentalne glasbe in plesov — izvajajo slušatelji glasbene šole iz Kranja, in končno dva večera domačih poskočnih melodij in koncert moderne plesne glasbe.

J. B.

v nedeljo smo zabeležili

BRIGADIRJI IZ AVTOMOBILSKE CESTE V KRANJU

Kranj, 7. septembra.

Danes dopoldne je okrog 50 brigadirjev 15. beograjske brigade obiskalo Kranj. Brigadirji kranjske brigade »Katarine Metek«, ki se je pred kratkim vrnila z avtomobilske ceste, so Beograščanom priredili prisrčen sprejem in jim razkazali Kranj. Beograjski brigadirji so bili z obiskom zelo zadovoljni.

ŽELEZARNA JESENICE VZGAJA KADER ZA NOVO ŽELEZARNO V NIKŠIČU

Jesenice, 7. septembra.

V Železarni na Jesenicah je bilo že več sto železarjev, ki so prišli iz Črne gore na strokovno izpopolnitev za novo železarno »Boris Kidrič« v Nikšiču.

V soboto je polagala strokovni izpit za kvalificirane delavce spet nova skupina Črnogorcev. Ko se bodo ti vrnili, pa bo na Jesenice prišla nova skupina (50) železarjev iz Nikšiča. Železarna Jesenice na ta način ne skrbi le za dotok kvalificiranega kadra za svoj kolektiv, temveč tudi za delavce ostalih železarn v naši domovini.

U.

10 LET DELA IN NAPREDKA

Kamnik, 7. septembra.

Včeraj (v soboto) popoldne je bila v dvorani »Solidarnost« nad kavarno odprta razstava podjetja »Keramične kemične industrije Kamnik«. Razstavo je organiziralo podjetje ob 10-letnici svojega delovanja, da prikaže napredek in razvoj svojih obratnih dejavnosti. Po pozdrav-

nem govoru predsednika upravnega odbora tov. Stana Koviča je govoril o razvoju podjetja tov. Zivorad Tomič, zatem pa so si gostje, med katerimi so bili predstavniki vseh kamniških ustanov in podjetij, ogledali okusno urejeno razstavo. Danes dopoldne pa je podjetje slovesno odprlo v Moravčah novo separacijo in pralnico keramičnih peskov, saj je keramično kemična industrija Kamnik z letno produkcijo 21.000 ton med največjimi proizvajalci kremenčevih peskov v državi. Z novim objektom pa bo lahko povečala proizvodnjo za nadaljnjih 30 tisoč ton.

ŽELEZARNA JESENICE PODPRLA »TEDEN TBC«

Jesenice, 7. septembra.

Upravni odbor Železarne Jesenice je odobril kot pomoč za bolnike TBC 20.000 dinarjev. Denar je nakazal sindikalnemu odboru podjetja, ki bo skupno s svojimi sredstvi nudil bolnikom TBC v dneh praznovanja čimveč razvedrila. Občinski odbor Rdečega križa na Jesenicah je tako vsestransko poskrbel, da bodo bolniki v »Tednu TBC« deležni čimvečje pozornosti.

U.

JESENIŠKI ŽELEZARJI SI BODO KOLEKTIVNO OGLEDALI ZAGREBSKI VELESEJEM

Jesenice, 7. septembra.

Sindikalni odbor Železarne Jesenice se je odločil organizirati kolektivni izlet v Zagreb na ogled jesenskega velesejma. Za vse udeležence, člane kolektiva, bo vožnja brezplačna, pa tudi za svoje bodo nekateri sindikalni pododbori prispevali nekaj sredstev. Vse kaže, da bo zato potrebno, da bo Železnica dala na razpolago poseben vlak do Zagreba in nazaj.

U.

PROMETNA RAZSTAVA TUDI NA JESENICAH

Jesenice, 7. septembra.

Prometno razstavo, ki je bila nekaj dni v Kranju, so v petek odprli tudi na Jesenicah. Za razstavo, ki je v veliki dvorani Delavskega doma je veliko zanimanje. Dnevno jo obišče po več sto obiskovalcev, ki se pri ogledu seznanijo s predpisi cestnega prometa in o prometnih sredstvih nasploh. Priporočljivo bi bilo, da bi jeseniške šole kolektivno obiskale razstavo in da bi jim nekdo tolmačil razstavljene predmete.

U.

Ob Protituberkuloznem tednu

USPEH ODVIŠEN OD NAS VSEH

Ko ob Protituberkuloznem tednu pregledujemo in ocenjujemo svoje delo v borbi s tuberkulozo, iz leta v leto ugotavljamo precejšen napredek. Vedno manj bolnikov umira za tuberkulozo, bolezen ni več tako težka in možnosti za uspešno zdravljenje so tako v materialnem kakor tudi v organizacijskem pogledu boljše.

Kljub temu pa, da tuberkuloza s pomočjo vse uspešnejših zdravil, boljšega zdravljenja in splošnih preventivnih zdravstvenih in socialnih ukrepov nikič po svetu ni več tako množična in nagla morilka, je še vedno pereč zdravstveni problem. Zal pa število popolnih ozdravitev ni naraščalo tako hitro, kakor se je zmanjševala umrljivost za tuberkulozo, tako da je absolutno število tuberkuloznih bolnikov v Sloveniji skoraj neizpremenjeno. V povprečju se je sicer naša republika že precej približala zdravstveno razvitim deželam, vendar so med posameznimi okraji še velike razlike.

Vzrokov, da ne dosežemo res odločilnih uspehov v borbi s tuberkulozo, je več. Eden najosnovnejših je, da se bolniki zelo nevestno zdravijo. S streptomicinom, eutizonom in PAS ter drugimi dobrimi zdravili kaj kmalu izgubljamo občutek bolnikov. Pridobivajo na teži, ne kašljajo in nimajo temperature,

toda to še ni odločilno za dokončno ozdravitev. Zdravljenje bi se moralo šele začeti. Kaverne, ki so očiščene, je treba zapreti, kar lahko dosežemo večinoma le z operacijo. Tu pa se začne težava. Bolniki mislijo, da so zdravi, odklanjajo operacijo in hočejo domov. Le z največjim prizadevanjem in pripravevanjem jih obdržimo, pa še to ne vseh. Taki bolniki odidejo domov in po nekaj mesecih se bolezen zopet poslabša. Bolnik je invalid, nesposoben za delo in zaradi pozitivnega izmečka nevaren okolici.

Tudi pri drugih oblikah tuberkuloze na pljučih, kjer operativno zdravljenje ni potrebno ali pa ni izvedljivo, nastajajo velike težave. Bolniki bi morali še dolgo po prihodu iz bolnice jemati zdravila, a jih zaradi tega, ker se dobro počutijo, ne jemljejo redno in ne upoštevajo drugih navodil. To vse pa vodi do poslabšanja, okužbe okolice in vrnitve v bolnico. Zaradi nerednega uživanja zdravil, pogosto postanejo bacili odporni in so s tem izgledi za ozdravitev še slabši.

Drug važen problem, ki nam zmanjšuje uspehe v borbi proti tuberkulozi, pa je še vedno premajhna skrb za bolnike po zdravitvi (o ozdravitvi lahko govorimo šele takrat, ko je bolnik že nekaj let brez znakov bolezni). Še vedno se mnoga podjetja,

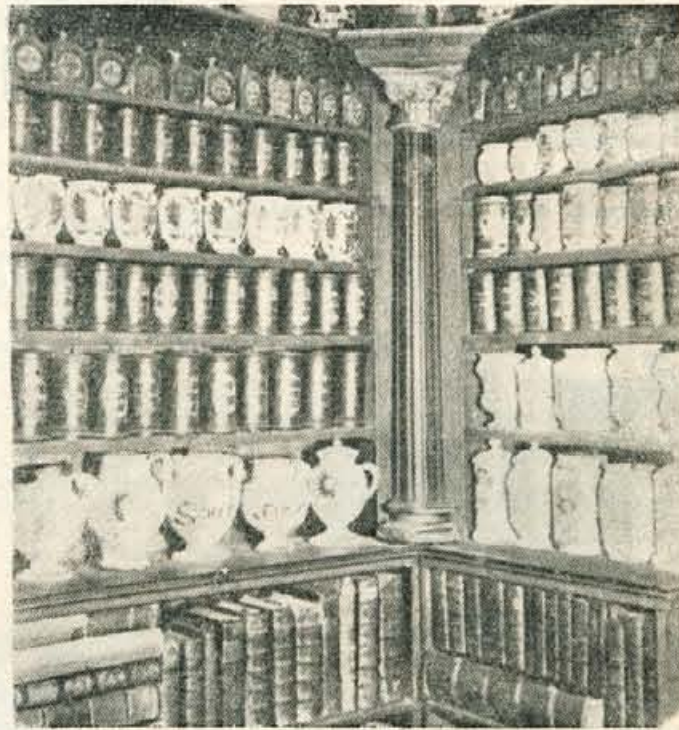
ustanove in kmetijska gospodarstva branijo zaposliti zazdravljene bolnike, čeprav bi ravno oni morali imeti prednost. Dobro zazdravljen tuberkulozni bolnik je sposoben tako rekoč za vsako delo, če izvzamemo nekatera težka fizična dela. Zazdravljen bolnikom delo ob dobri prehrani ne škodi, nevarnejša zanje je pomanjkljiva prehrana in občutek manjvrednosti zaradi brezposelnosti. Pri naših kmečkih bolnikih pa je največja težava v tem, da zdravi člani družine bolniku ne verjamejo, češ saj dobro izgleda in ga silijo k delu že takrat, ko še ni sposoben.

Podjetja, zadruge in državna posestva pa bi morala storiti znatno več za zboljšanje kondicije in zdravstvenega stanja svojih delavcev in uslužbencev, ko so še zdravi. Treba bi bilo nuditi kosila po znatno nižini cen in vsaj tistim delavcem, ki se vozijo. S podobnimi ukrepi bi gotovo več koristili telesni odpornosti svojih delavcev, kot pa z ustreznim dvigom plač. Z boljše delovno sterilnostjo pa bi se ti izdatki verjetno že izplačali samemu podjetju, da ne govorimo o splošni koristi.

Kot drugod po svetu bomo morali uvideti tudi mi, da je uspeh borbe s tuberkulozo odvisen prava od nas vseh in da ne bo končnega uspeha brez vsestranskega sodelovanja vseh državljanov. Dr. Josip Sušteršič

OD GALENA IN PARACELSUSA DO DANES

V Tržiču največja farmacevtska zbirka v Južni Evropi — Kozlova kri najboljšo zdravilo — Človeška lobanja v prahu — Dokumenti znanosti z vsega sveta — Mistika: znanost 0:1

Del zbirke nekdanjega lekarnarja v Tržiču, Bogoslava Laviča

DRAGOCENA FARMACEVTSKA ZBIRKA V TRŽIČU

Kaj sploh pove grška beseda »farmacevt«? Preprostejši izraz zanj je »lekarnar«; to je človek, ki se ukvarja s spoznavanjem, pripravljanjem in mešanjem zdravil in zdravniških potrebščin. V zgodovini farmacije pa imamo najrazličnejše lekarnarje, zdravila in pripomočke za mešanje zdravil. Nadvse zanimiva je ta preteklost in to za vse, ne le za strokovnjake. Kako se je razvijala farmakopeja in istočasno tudi medicina, je moč videti v edini farmacevtski zbirki na Balkanu, ki je shranjena v Tržiču. Lepo število predmetov iz zgodovine farmakopeje in medicine v Evropi, zlasti bogata pa je s knjigami, ki po večini izhajajo iz 16. in 17. stoletja. Vseh knjig je okoli 300, med njimi pa je tudi najstarejši še ohranjen »Lekopis« iz leta 1475 z zdravniškimi predpisi, recepti za izdelavo zdravil in podobno. Knjiga je dragocen dokument, ki priča o nekdanjih zdravilih, od katerih so v današnji farmaciji poznane le še oblike: kroglice, pilule, prašek, mazila itd.

LEKARNIŠKA OMARICA

Med zbirko predmetov v Tržiču je tudi 86 cm visoka, 45 cm široka in 14 cm globoka zdravniška omarica. To omarico je prinesel s Tirolskega pokojni lekarnar na Bledu, Hugon Roblek in jo kasneje dal Bogoslavu Laviču. Omarica ima police in na njih je postavljenih 41 posodic. Nekatero od teh imajo obliko lončkov za mazila, druge pa so slične vazam. Lekarnar, ki jih je napolnil s skrivnostnimi zdravili, je verjetno na posodice tudi sam napisal skrivnostne napise s srednjeveškimi krajevskimi, ki so težko čitljivi. Več kot četrtnina teh posodic vsebuje zdravila istega sestava, čeprav so na njih različni napisi. To sicer vemo šele danes. Nekdaj pa je bilo zdravilo vsake posodice namenjeno za drugo bolezen in zato so tudi zdravila dobivali iz različnih rastlin. V ta namen so rastline upeli, pepel z vodo izvlekl in to raztopino zopet postavili na ogenj, da je izhlapela do suhega. Mislili so, da dobijo na ta način iz vsake rastline drug poseben laboratorijski izdelek, v resnici pa so dobili iz vseh rastlin isto. Da s takšnimi zdravili ni bilo moč zdraviti, ni potrebno še posebej poudarjati — za različne bolezni enaka zdravila, le z različnimi imeni!

V ostalih posodicah pa so še bolj zanimiva zdravila. Tako je v nekem lončku v tej omarici zmlata človeška lobanja. To lobanjo v prahu je dajal zdravnik tistim, ki so bili telesno šibki. Menili so, da lahko moč nekoga človeka prenesejo na drugega, če ta zaužije kostno moko

lobanje močnega človeka. Toda lobanja mora biti od zdravega človeka, ki je umrl nenadoma zaradi nesreče. Najboljša je bila od takšnega, ki je bil obglavljen, kar pa je bilo v srednjem veku vsakdanja stvar. Lobanja je morala biti še topla, ko so iz nje začeli predelovati zdravila.

V neki posodici je tudi prah iz kozlove krvi. Kozla, ki mu je bilo namenjeno, da ga bo predelali v zdravilo, so mesec dni pred tem krmili po posebnem navodilu: s peteršiljem, zeleno, rmanom itd. Za ta prah so menili, da je najbolje zdravilo. Znani rimski pisatelj Plinius starejši (23—79 po n. št.) je rekel, da ima kozlov prah takšno moč, da bi z njim lahko tudi diamante drobil.

Nadalje so v teh posodicah tudi še zdravila v prahu, ki so jih dobivali iz gadov, lisicjih pljuč, sežganih žab, mladih lastovk, deževnikov, egiptovske mumije, biserov, kopic severnih jelenov itd. Med drugim je tudi zgodovinar Valvazor (1641, Ljubljana — 1693 Krško) predpisoval, da je treba kače preden se uporabijo za zdravilni prašek, krmiti nekaj mesecev s pšeničnimi odpadki, zaklane pa z vinom pomiti, razrezane v peči posušiti in zmleti.

PARACELSUS, REFORMATOR

Zagovornik prvotnih nazorov o zdravljenju je bil znameniti rimski zdravnik Galen (129 do 199 iz Pergama v Mali Aziji), ki je vsekakor pomemben člen v razvoju zgodovine farmacije in medicine. Ustvaril je veličasten medicinski sistem na podlagi

nauka grškega zdravnika Hipokrata (460? do 377? pred n. št.), ustanovitelja znanstvene medicine in lastnih raziskav. Zaveževal se je v zdravstvu proti praznovanju, zato pa je utemeljeval zdravljenje z naravnimi sokovi. Kakšno je bilo to zdravljenje, smo lahko videli iz opisanih primerov. Kljub temu pa je veljal do 16. stoletja kot največji strokovnjak v medicini.

Tedaj pa se je pojavil švicarski zdravnik Theophrastus Bombastus von Hohenheim (1493 do 1541), ki ga v medicini poznamo pod imenom Paracelsus. Dospel v zgodovini medicine najpomembnejši reformator. Boril se je proti starim načelom medicine in dokazal, da se v človeku neprestano vrste kemijski procesi in da je zato moč bolnega človeka ozdraviti le s kemično dognanimi zdravili.

Osnovo današnjim zdravilom je dal torej Paracelsus in kemija je tista veda, brez katere si današnje medicine sploh ne bi mogli zamišljati. Ves ta razvoj farmaceutike in medicinske znanosti pa je moč videti v omenjeni zbirki v Tržiču. In če sedaj še uvod prestavimo v sedanjost:

Noč je. Oblaki so se spustili nizko nad zemljo in zakrili mesec. Močan veter zavija okoli vogalov stolpnice, dež pa skoraj v curku lije na velika okna, zastirca z roletami. V sobi močno sveti nekaj luči, pritrjenih na najmodernejših stojalih. Na mehki postelji se ves znojen in blede z visoko temperaturo nekdo muči. Žena je stopila k tele-

fonu in čez nekaj minut je že bil pri bolniku dežurni zdravnik. Injekcija in še nekaj tablet. Bolnik je zaspal, zjutraj pa so ga prepeljali v bolnišnico, od koder se je po nekaj dnevih vrnil zdrav.

GLOBUS, MIKROSKOPA...

Razen številnih dokumentov iz zgodovine farmacije in medicine, ima Lavičkova zbirka tudi zanimive predmete iz drugih področij. Med njimi vsekakor vzbuja pozornost eden najstarejših globusov iz leta 1753, ki ga je izdelal znameniti geometer Peter Anich. M.ž. je bil v mladih letih sicer parter kot otrok pa je kazal nadpovprečno nadarjenost za matematiko in fiziko. Vendar pa je bil sprejet v solo šole, ko mu je bilo 30 let. Kljub temu pa se je kmalu dobro spoznal na gibanje zvezd, pa tudi orati ni pozabil. Med drugim gre vsa pozornost dveh mikroskopov, čeprav sta primitivna, vendar imata zelo dobro optiko. Eden je precej podoben tistemu, ki ga je skonstruiral znameniti Lewenhock.

ZAKLJUČEK

Le bežen pogled v zbirko lekarnarja Lavičke in zanimivosti za še bolj razvjenega človeka je na pretek. Vsekakor pa prtem ne gre samo za zanimivost, pomembnejša je zgodovinska vrednost zbirke, ki si jo je doslej ogledalo že mnogo domačinov in morda še več tujcev. Žal pa je zbirka doslej javnosti nepristopna. Ker pa je zbirka izredna zgodovinska privlačnost za poljudno znanstveni pouk in zlasti za študente ter zgodovinarje, bi bilo želeli, da bi bil v Tržiču čimprej odprt muzej farmacije in medicine. Pred leti je bilo sicer že slišati, da bo odprt v Tržiču takšen muzej, vendar doslej še ni bil. — V razgovoru z mag. ph.

Najstarejši ohranjeni zdravniški recept, z datumom 19. 1. 1701, je tudi v zbirki farmacije v Tržiču

Zdenkom Lavičkom pa smo zvedeli, da sedaj bolje kaže in da bo muzej odprt v sedanjih lekarniških prostorih, brž ko se bo lekarna preselila v novi zdravstveni dom. Želeli je, da se bo napoved tokrat uresničila, saj bi bila ta ustanova dragocena javna znanstvena zbirka, ki bi bila tudi za tržiški turizem nadvse pomembna in mikavna.

S.S.

FaBo

V srednjem delu omare je znamenita lekarniška omarica

celnik. V sosednjem prostoru je objokana vsa družina, ki že nekaj ur moli... Toda niti zdravnik niti molitve in jok niso pomagali.

Tako so nekdanji zdravili bolnike, vendar jih ozdraviti nikdar niso mogli. Šele ko se je v zgodovini človeka pojavila med drugim vedami tudi medicina, to je veda o zaščiti pred boleznijo in o negi ter zdravljenju bolnika, je nastopilo za človeka novo obdobje. Seveda pa so tu prvi temelji medicine imeli še precej primisli mistike, prave medicine — beležimo šele od 16. stoletja dalje.

RDEČI LASJE — NESREČA ZA ČLOVEKA

Marsikdo starejših ljudi se še spominja, da sta mu ded in babica pripovedovala, kaj se zgodi z ljudmi, ki so se rodili z rdečimi lasmi. Ljudsko izročilo pravi, da so nekdanji iz rdečih las delali najboljše zdravila. Lekarnarji so imeli za to poseben prostor. Ko je rdečelasec stopil vanj, so se za njim zaprla vrata. Vrta... človeka ni bilo več. Z zdravili, ki jih je lekarnar »s čudežno močjo« delal iz rdečih las, pa prav gotovo ni mogel nikogar ozdraviti.

Ali je bilo res tako ali ne, zgodovina ne pripoveduje, pač pa je ohranila vrsto dokumentov, ki dopuščajo tudi to možnost.

Nekaj predmetov iz zbirke na sliki so tudi globus in mikroskop

Kurja pravda

DOLGA
6 LET

Pravijo, da človek, ki mu na kresni večer zaide v čevlji seme praproti, pri prči razume živalsko govorico. Njega dni sem se smejal tej ljudski »modrosti«, letos o kresu mi je pa tisti smeh v eni sapi posnelo z obraza. Kako tudi ne, ko pa sem kramljaj z radovoljskimi kurami, kakor zdajle z vami. Primojdunaj, da v Prešernovi ulici sem se pomenoval z njimi. Pa kar skozi ipranje v plotu — kakor v spovednici. Poslušal sem stvari, da me je od groze in jeze kar spreletavalo. Potrpite, povem vam vse po resnici in pravici. Nak — ne bele ne črne ne bom zamožgal! Tako mi je tudi naročila tista postarna putka z oguljenim zadkom in globoko vdrtimi očmi.

»Saj ne zahtevamo mnogo, le dobroto in pravico hočemo,« je kokodajala vrla jajčarica. »Enako pravico hočemo, kot naše sestre v Cankarjevi ulici in drugod po Radovoljci.

»Poslušajte torej! — Prebivalci Prešernove ulice niso od mub. Vse, karkoli počno in kar se jim pripeti, je stoođstotno. Vedno volijo stoođstotno, pa tudi ostalo: šporki, natolečevanja, stanovanjska stiska, nepočiščena ulica, nočno zavijanje pasjih mrh — vse je stoođstotno.

In to mikavno stoođstotnost je lepega dne — šest let bo tega — skhalila odločba, ki se je očividno zavotila zoper kokošerejo v Prešernovi ulici. V tistem uradnem pisanju so prebivalci brali, da je treba vse kurvice z vrtov pospraviti, ali pa kurvice znižati do višine ograj. Bojda so nekateri kurji domovi precej kvarili podobo tega slikovitega okoliša. Večina državljanov ni nasprotovala tej odločbi. Druga za drugo so izginjale kurvice. Za uboge putke so nastopili črni dnevi. Kokošnjaki

so romali v štedilnike, putke pa na štedilnike. Nekateri bolj usmiljeni kokošerejci so nekaj časa cincali okrog ogrožene perutnine, nato pa so kratko in malo obrnili brezsvetni odločbi hrbet, znižali kokošnjake do višine plotov in se naprej ukvarjali s putkami.

»Za vse enaka pravica!« so planili tisti, ki so spravili perutnino na oni svet. »Seveda, mi smo kure lahko pospravili. Kaj ne vrla odločba za vse?«

Grmelo pa je, grmelo. Potlej so se duhovi polegli in preostale putke so se veselile življenja, rejci pa putke. — Status quo!

Smentana stvar — vse bi še bilo, ko se putke ne bi množile... In lepega dne — na začetku »kurje sezone« je bilo — se je Prešernove ulice polotil preplab, da nikoli tega. Državljanji so kot en mož staknili glave, preklinjali kot cigani in krčevito vrtali po možganih.

Pa ne da bi se kurja kuga lotila Prešernove ulice? Pravzaprav nekaj kurji kugi podobnega. Splošna, z onemoglo jezo pomešana žalost je kot mora zajela vse hiše vzdolž ulice. Eb, ko bi bila samo kuga? Kuge se nekako ubrniš, toda...

Državljanje je po šestih letih udavila nova odločba. Vsebinja je bila ista, vendar zaostrena.

Z vrtov morajo zginiti kokošnjaki in kokoši. Ultimati: 30. junij 1958.

To pot so bili obupani kokošerejci preudarnejši. Prav nič se jim ni mudilo s podiranjem kokošnjakov in »pospravljanjem« kokoši. Zabavljali so zoper odločbo, ki jih spravljala ob »življenjski standard« in s tesnobo šteli dneve, ki so jih določili od datuma ultimata.

»Preklete, čemu jim gredo samo naše kure v nos!« so vse vprek zabavljali. »Tistih kokošij farm na Cankarjevi cesti pa ne vidijo!«

Dnevi so tekli in nadobudni kokošerejci so gledali drug drugemu pod prste — sosed sosedu, kdaj bo začel zavijati na smrt obsojenim putkam vratove.

In napolnil je črni dan. Krampi so zapeli po kuricah. Smrt je neizprosno kosila. Ko je bilo uničevanje pri kraju, je ostal skoraj ves kokošji rod pri življenju. Vsi so se namreč nadejali, da bo šel vihar mimo kot prvokrat. To pot so se usteli.

Minil je mesec, gospodinja so zavzeto eksplotalirale svoje požrtvovalne jajčarice in preplab z odločbo je utonil v mikavnostih vsakdanjega življenja. Nekega dne pa — kokošerejce je zazebljo pri srcih. Oči vsega naselja so kot uročene sledile uniformi miličnika.

»So kokošnjaki pospravljeni!«

Mož postave si je zapisoval imena pregrešnih kokošerejcev, se smehljaj in pisal, pisal...

Bogato žetev je pospravil čuvar zakona. Prav čedno številko pregrešnih kokošerejcev je napaber-

koval: 90 jih je tiščal za vrat. Sodnik za prekrške je imel to pot besedo.

»Če ne podrš kokošnjaka, kazen!«

»Koliko?«

»Toliko, da boš pomnil, kdaj si uradnemu pisanju kazal osle!«

In spet črni dnevi za pernati rod, da bi se kamen razjokal.

So pa bili med ogroženimi tudi taki, ki jih vabilo sodnika za prekrške ni posebno prizadelo. Nekdo se je takole petelinil:

»Kaj, jaz da bi podrl kurico? Mi ne pride na misel. Pa naj me vtaknejo v »arest«, da bodo siti!«

Pred sodnikom za prekrške je pa možakar takole zapiskal: »Kurvice s kurami oved sem že »pogleštal.«

»Kurvice so padale druga za drugo, kure pa — bog se usmili...«

Da bi bila mera polna, je v to splošno zmešnjavo udarila še »vošljivost«. Kar zeleni so bili ubožani kurjerejci, ko so pasli zavistne poglede po kuricah prebivalcev iz soseske. Vsi so se solidarno, da sami niso vedeli kdaj, vključili v vobunsko službo. Prešpionirali so Radovoljico po dolgem in povprek. Za vsakega posameznika so vedeli, koliko kokoši in kokošnjakov ima, pa še za pasme so vedeli.

In še nekaj. Toliko obetajoče društvo vejecev malih živali se je zamajalo. Kaj bi z društvom, ko pa ne smeš gojiti kokoši! Vse bo šlo rakom živžgat: člani, odbor-

niki, predsednik... No, predsednika Janeza že tako in tako ni več na spregled. Le špionaža in zabavljanje sta še cvetela.

»Za vse državljanje ista pravica!« Tudi za tiste s Cankarjeve in ostalih ulic. Si videl, državljan, tamkaj sploh nimajo kuric, saj tisto so pravcati živalski vrtovi. So morda njihove kure kaj boljše od naših? Kaj zato, če jih goje državljanji, ki bivajo v privatnih hišah. Mi, ki stanujemo v državnih zgradbah, pa menda o kurvah še govoriti ne bi smeli...»

»Prav ti je, državljan! Čemu si nisi sezidal lastne hiše. Nibče te ne bi — ne tebe ne kokoši preganjal.«

»Jok, bratec, tudi »državne kure« še capljajo po svetu. Izmuznile so se odločbi.«

Naj bo tako ali drugače — kokošerejci iz Prešernove ulice so se rodili pod nesrečno zvezdo in kurja pravda teče dalje. Le nekaj putk, ki so se umaknile »v ilegalno« še trepeče za svoje perje.

Pa so te uboge kure — na prste rok jih prešteješ — skracale peticijo. Na občino, pravijo, jo bodo poslale. Takole je nakracano na koncu:

»Le pravico in dobroto iščemo — za nas in za »življenjski standard« naših rednikov. Nikomur nismo žalega storile. Pridno in v največji tišini nesemo jajca. Trpimo in omedlevamo (pri vsakem jajcu 9 krat). Če pa kdaj polfiratamo s petelini s sosednjih ulic, pa menda ni takšna pregreha. Saj to počno tudi ljudje. Težko, kar pretežko je živeti nam, nezaščitenim putkam brez moč...»

Pri srcu me je stisnilo in solze so mi zalile oči. Niti vrstice nisem mogel več prebrati.

„BABJI MLIN“ NA OKROGLEM

Gorenjska je etnografsko zelo zanimiva, ni pa še načrtno obdelana. Mestni muzej v Kranju ima sicer v svoji etnografski zbirki že zbranega nekaj

lahko upamo, da bomo v nekaj letih končno le dobili popolno sliko ustvarjalne sile gorenjskega človeka v preteklosti.

Koliko zanimivosti je še po podstrešjih kmečkih hiš. Z napredkom civilizacije bo to propadlo in se izgubilo. Na sliki sta dve panjski končnici, ki jih hranijo pri Poglajnu na Okroglem! Izvirata iz začetka tega stoletja, motivi pa so sprejeti po starejših. Na take in podobne zanimivosti naletimo na vsakem koraku. V cerkvi na Okroglem hranijo n. pr. staro svetilko iz pločevine, ki je zelo zanimiva in se je zanjo zanimal že kranjski Mestni muzej. Ta svetilka tu propada, razjeda jo rja in prav bi bilo, da bi take predmete oddajali v muzej.

Babji mlin. — Dobra ideja za tistega, ki se mu je ženica postarala. Zal je to mogoče samo v ljudski domišljiji.

gradiva materialne in duhovne ljudske kulture na Gorenjskem, vendar čaka etnografe tu še veliko dela. Letos je posebna ekipa muzeja pričela s sistematičnim raziskovanjem Gorenjske in

Sploštevane zakonske žene! Motiva, ki je na tej panjski končnici, ne vzemite preveč resno, sicer se tudi vam utegne pripetiti kakšna neprijetnost.

Zanimivosti

LETALO ZA 102 POTNIKA

V Angliji preizkušajo novo letalo — Comet 3B, po katerem bodo izgradili v bližnji prihodnosti novoizvedenko tega letala, ki bo zelo hitro in bo sprejelo 102 potnika.

4000 LET STARA GROBNICA

V Južni Moravski v CSR so odkrili grob plemenskega poglavarja iz neolitike dobe. V grobnici, ki je stara 4000 let, so našli tudi nekaj streljč z lepo izdelanimi konicami.

NOV REAKTOR V ZDA

V ZDA so te dni spustili v tek prvi nuklearni reaktor, ki za gorivo uporablja plutonij 239. Dosedanji reaktorji so uporabljali samo uran 235.

KOLIKO TEHTA PIKA

Neki Francoz je položil na tehtnico dva enaka koščka papirja. Potem je na enega izmed svinčnikov. List s piko je bil obeh napravil piko z navadnim za dve tisočinki miligrama težji od praznega. Vsekakor natančno tehtanje.

NAJMANJŠE LETALO

Neki norveški inženir je izdelal letalo, ki ima obliko letečega krožnika in lahko vzleti navpično. Letalski prototip ima dva sedeža, izdelan je iz plastične snovi in tehta 250 kilogramov. Letalo lahko pristane tudi na ravni cesti. Cena letalu je 20 tisoč kron.

Jekla-kruh industrije

Po čem merimo moč kake države? Če bi se ozirali na površino ozemlja, bi bile velesile Antarktika, Afrika, Grönlandija, Sibirija. Če bi vzeli za osnovo samo število prebivalstva, bi bila Kitajska gospodar sveta, saj šteje že preko 600 milijonov prebivalcev in je torej vsak četrti človek na svetu Kitajec.

Toda ugled posamezne države presegamo predvsem po gospodarski moči, ta pa spet sloni v bistvu na industriji, in zlasti na proizvodnji jekla, ki je konec koncev osnova za vso ostalo industrijo. Jugoslavija se je pred to vojno v tem pogledu znašla v svetovnih pregledih pod rubriko »ostali proizvajalci«, saj je v resnici proizvedla na leto borih 230.000 ton jekla, pač pa smo izvozili letno pol milijona ton železne rude, iz katere so tuji potem kovali orožje za gospodarski, politični in celo vojaški pritisk na nas, tedaj zaostalo industrijsko državo.

Lani pa je naša industrija prvič preselila magično številko milijon. Proizvedla je namreč 1.054.000 ton jekla in ga 120.000 ton lahko celo izvozila. To je nujen sad izrednih naporov naše države v prvih povojnih letih in tudi visokih investicij v črno metalurgijo. Skupnost je namreč vložila v težko industrijo 184 milijard dinarjev, pri čemer je Zenica dobila največ: 75 milijard dinarjev. Izgradnja tega našega velikega kombinata, ki pogolta vsak dan 240 vagonov železne rude, 150 vagonov apnenca, 80 vagonov drugega mate-

riala, je od vsega začetka omogočila mladinska proga Samac—Sarajevo.

Zato pa Zenica s svojimi 600.000 tonami proizvedenega jekla tudi prednjači pred vsemi drugimi našimi železarnami (Jesenice, Store, Ravne, Sisak, Nikšič, Smederevo). Morda še ne veste, da ima železniški kombinat sam 67 km lastnega železniškega omrežja, 25 lokomotiv in 200 tovornih vagonov. In najbrž tudi ne slutite, da znaša vrednost letne proizvodnje celih 110 milijard dinarjev.

Strokovnjaki sodijo, da je moderna industrija zidana na stebrih 26 osnovnih surovin, brez katerih ne more uspevati. In Jugoslavija ima ravno 23 teh surovin. Zaloga premoga so na primer ocenjene na 15 milijard ton in bi nam zadoščale za približno 1000 let, če tudi ne bi imeli na razpolago nobenih drugih virov energije.

Domače jeklo je omogočilo pospešen razvoj naše strojearne. Z njim so pomagali graditi naše nadaljnje ključne objekte, z njim se je postavila na noge naša avtomobilska industrija, ki je do sedaj izdelala že preko 10.000 vozil in z jeklom končno gradijo ladje vse tri naše velike ladjedelnice v Splitu, na Reki in v Puli. Tudi ogrožje najmodernejše potniške ladje »Jugoslavija« (2600 BRT) je iz našega jekla.

Dolga je vrsta proizvodov, ki smo jih začeli sami izdelovati šele po zadnji vojni: traktorji, tovorni in potniški avtomobili, kolesa, avtobusi, vagoni, radijski aparati, kinoprojektorji, ladje, elektronske cevi, rentgenski aparati, telefoni, stroji za hlajenje, kabli, izolatorji, gospodarski aparati, železniški tiri, brezšivne cevi, koks, benzol, zdravila in v najnovjšem času tudi radioizotopi, vsi ti proizvodi so posredno ali neposredno vezani prav na jeklo. V našem primeru torej tisti milijon ton jekla, ki ga izdelajo naše železarne.

V marsikaterem oziru smo seveda še vedno odvisni od uvoza, vendar so laskave tudi »izvozne« številke. Naša strojearna pošlje na svetovna tržišča vsako leto za več kot eno milijardo deviznih dinarjev raznih strojev, prav tako izvozi elektroindustrija za eno milijardo svojih izdelkov in kemična industrija celo za 4,2 milijarde dinarjev.

MUZEJ LEDU

V ZDA so nedavno osnovali »muzej ledu«, edinstven te vrste na svetu. V posebnih hladilnicah hranijo zaradi bodočih proučevanj vzorce ledu, vzete iz različnih globlin ledenih ploskev na Grönlandu in Antarktiki.

Ledene cilindre, ki jih iz kompaktnih mas ledu dvigajo s posebnimi dvigali, dele na dva dela. Prvo polovico znanstveniki proučujejo na samem kraju, drugo polovico pa spravijo v

muzej. V ledu so pri analizi našli na vulkanski pepel, meteorski prah, bacile in mikrobo, ki so jih zračni tokovi odnesli v gornje plasti atmosfere in ki so pozneje skupaj s snegom spet padali na zemljo. Na osnovi teh ugotovitev lahko dobe zanesljive podatke o zračnih tokovih v času, ko se je ustvarjal led, o času najmanjših vulkanskih aktivnosti, o množini radioaktivnega prahu in starosti ledu.

ZA RAZVEDRILU

— Ko sem mu prinesel račun, je padel v nezavest. Nato sem mu prinesel dvojni konjak, da bi si opomogel. Ali naj konjak tudi računam? (Iz »Delavske enotnosti«)

Človek živi dlje kot žival

Kdo dočaka višjo starost, človek ali živali? Odgovori na to vprašanje so kaj različni. Med ljudmi je razširjeno mnenje, da živi mnogo živali dlje od človeka. Že več tisoč let stare legende pripovedujejo o čudotvornosti zdravil, pripravljenih iz krvi ali kosti živali, ki verjetno umirajo šele pri starosti od 200 do 300 let (n. pr. kri kornjače). Take stare legende ne izumro tako hitro in še najdemo ljudi, ki nočejo verjeti, da ima človek od vseh toplokrvnih bitij najdaljše življenje.

Raziskovanja se vrše v največjih zooloških vrtovih in pod vsemi mogočimi podnebj. Čeprav ne razpolagajo s podatki o živalih, ki žive v

svobodi, domnevajo, da je njihova življenjska doba krajša kot živiljska doba živali v zooloških vrtovih. Tu namreč stopi v ozadje neizprosen boj za obstanek, ki se bije v naravi.

Za tri živali menijo, da žive dlje kot človek, in sicer slon, papagaj in želva kornjača. Vendar je dokazano to samo za želvo, medtem ko niti en slon ni živel čez 60 let (povprečna življenjska doba je 45 let), pa tudi najstarejši papagaj ni preživel 54. leta (navadno žive okoli 50 let). Tudi za krokodile se ve, da ne žive dlje od 50 let. Živiljska doba kač je krajša od živiljske dobe krokodila. Nosorožec živi od 36 do 50 let, lev pa navadno 15 let.

in potem so zarisali črte od ene točke lokacije do druge. Tako so dobili približno mesto, od koder je izvirala oddaja. Zatem so poslali izvidnice za radiolokacijo. Te so delale po istem postopku in stalno zoževale krog, dokler na koncu niso odkrile kraja oddaje.

Vedel sem, da so imeli Nemci v Rennesu takšen lokacijski center; ljudje so se menjavali vsaki dve uri in prepričan sem, da se jim je posrečilo ujeti več zavezniških agentov.

Da bi ga ne odkrili, mora agent storiti marsikaj — često mora spremeniti stanovanje, spremeniti valovne dolžine, oddajati ob raznih urah in vsak dan uporabljati drugačno šifro. Nerednost v oddajanju in predvsem kratkoča sta ključ do uspeha. Štiri do osem minut za eno oddajo je dovolj. Prst se ne sme dotakniti ključa bolj, kot je nujno potrebno. V tem nesrečnem svetu, kakor v svetu gangsterjev, ki sem ga spoznal, je geslo »povej toliko kot nič« edina pot da te ne ulove.

Ni lahko instalirati modernega radijskega oddajnika. Pri nekaterih potrebuješ dve anteni. Tudi zveza z zemljo je bistvenega pomena. Delati je treba tako, da zbudiš čim manj sumov. Seveda je idealno imeti dva aparata v hiši in uporabljati njihovo anteno.

Iz vsega tega se da razbrati, da je vohun, ki oddaja iz hotela, kot je to v navadi v filmih in ilustracijah, v hudi nevarnosti. Za agenta, ki je že dobil zvezo, je največja skušnjava ravno želja, da bi delal dalje kljub nevarnosti. To mu pogosto prinese pogubo.

Druga poglobitna stvar je uporaba šifre. Yardley, ki je napisal »The American Black Chamber« (Ameriška črna soba) trdi, da lahko dešifrira sleherno šifro. Šifra mora biti po možnosti čimbolj »nepremičljiva«. Moja prva šifra je bila preveč preprosta in prepričan sem, da bi jo strokovnjaki razrešili po kratkotrajnem proučevanju. Kasneje sem dobil drugo, ki bi jo bilo moč razrešiti samo po daljšem tuhtanju. Potemtakem se da iz tega

sklepati, da pošiljanje informacij ni samo odvisno od govorjenja v mikrofonu in od pošiljanja šifriranih podatkov.

V naslednjih tednih sem poslal mnogo sporočil kot odgovor na vprašanja Nemcev. Še zlasti so bili radovedni, katere ameriške divizije so v Angliji in kakšni so njihovi divizijski znaki. Prosili so me tudi za opis protiletalskih enot v Londonu, posebej še v parkih blizu Piccadilja. Vse te informacije sem jim poslal.

Čez nekaj dni sem jim lahko sporočil, da sem končal vse priprave za res veliko delo, ki ga bom skušal opraviti tisti večer ob šestih s pomočjo mojega starega prijatelja Freddyja, ki je mojo ponudbo sprejel.

Naslednje jutro sem poslal sporočilo, da se mi je podjetje posrečilo.

Nemci so odgovorili s čestitkami. Aprila sem poslal v Pariz poročilo s prošnjo, naj predlagajo, kako se bom vrnil. Von Grunen je bil obljubil, da se bom vrnil s podmornico in da se bomo o vseh podrobnostih pomenili po radiu. Rekel sem jim da je nujno, ker da so medtem aretirali Freddyja, da mi tla pod nogami postajajo vroča in da moram potemtakem čimprej zapustiti Anglijo.

Odgovor je bil nenavaden; glasil se je: »Podmornice ne moremo poslati. Predlagamo, da ujamete potniški parnik za Lizbono.«

Ko sem to zvedel, me je zgrabil smeh. Zavruga, to med vojno ni bilo tako lahko!

XI.

POVRATEK

Vkrca sem se na majhno prekoceansko tovorno ladjo z okrog tisoč tonami nosilnosti. Ravnokar so natovorili premog in zato je bila ladja umazana. Vseposvods je bilo polno prahu in prehodi na ladji, okenca in ležišča so bila prekrita z nekaj palcev debelo plastjo umazanije.

Motorizirani pešci

V ameriškem mestu Detroitu, ki je znano po svoji avtomobilski industriji, sta dva mladeniča Anton Pirelli in Bernie Schmidt patentirala novi izum, s katerim se bodo lahko motorizirali tudi pešci. Gre namreč za majhen motor, kot ga rabijo pri čolnih. Ta motor pritrdi pešec na svoj hrbet, na noge pa kotalke, ki so povezane z motorjem, kot kaže naša slika. Motor ima ročno upravljanje in dve brzini, ki ju menjaš s pritiskom na posebno vzmet. Motor je seveda zvezan le z eno kotalko na eni nogi in se ga lahko »odklopi« tako, da pešec preprosto dvigne od tal »motorizirano nogo«.

FRANK OWEN:

41

EDDIE CHAPMAN
PRIPOVEDUJE

Nekega dne sem se od srca nasmejal. Šel sem si ogledat neki vohunski film. Vohun z običajnim obrazom pokvarjenega lopova, je nosil s seboj svoj radijski aparat v ogromnem črnem kovčku. Kadar je hotel oddajati, je kratko malo odprl kovček, izvlekel mikrofon in začel govoriti v eter. Tako je bil v neposredni zvezi s poveljnikom neke nemške podmornice.

»Halo,« je imel navado reči, »tu številka sedem. Drevi ob devetih zapušča en konvoj X.«

S tem je bila oddaja končana in vohun nikoli ni imel nobenih neprijetnosti pri prenosu, uslužni poveljnik pa je bil zmeraj pripravljen delati po njegovih navodilih.

Radoveden sem, ali je človek, ki je zreziral ta film, poznal težave pri radijskih oddajah in probleme valovnih dolžin, anten in vremenskih razmer. Ali se je kdaj vprašal, kako je možno ob določeni uri popolno jasno sprejeti ali oddati kako sporočilo, potem ko že uro kasneje lahko pride do takšnih motenj v etru, da v slušalkah samo brenči in hrešči kot v peklju. V časih pa je vreme tako slabo, da je treba črke ponavljati štiri ali petkrat zapored, da bi jih lahko slišali. In še eno, zapomniti si je treba, da je veda o motenju radijskih oddaj in o ugotovitvi mest, od koder kdo oddaja, postala dejansko popolna.

Tedaj so sedeli v vsaki deželi vsak dan pri sprejemniških sposobni ljudje. Vsakdo je moral paziti na vrvice na kratkem valu. Če je opazil kak »ilegalni oddajnik« je opozoril na to druge postaje. Ko je »ilegalni oddajnik« vnovič oddajal, so se aparati vseh postaj v deželi povezali z njim

Bled - odlično

Gornjesavska dolina - zelo slabo

Po podatkih Zavoda za statistiko LRS in analizah Gorenjske turistične podzveze, sodi letošnja turistična sezona med naj-

agencijami. Seveda so na povečani obisk tujih turistov vplivale tudi ugodne cene gostinskih in ostalih storitev. Svoj delež pa

bo opravili sodi predvsem gornjesavska dolina. Tamošnja trgovinska in gostinska mreža se zdaleč ni bila zadovoljivo pripravljena na sprejem letošnjih turistov. Ne bi kazalo naštevati vseh pomanjkljivosti, ne bo napak, če omenimo, da je bilo oskrbovanje turistov z bencinom zelo slabo. Bencina kljub pogostemu povpraševanju največkrat ni bilo moč nabaviti.

Nasprotno temu pa je trgovska mreža na Bledu, čeprav s preskrbo sadja in zelenjave ni bilo najbolje, prestala izpit letošnje turistične sezone z odličnim uspehom.

900 metrov Gorenjske

Na pobudo naših turističnih propagandistov so Belgijci posneli propagandni turistični film pod naslovom »Gorenjska polt«. Režijsko knjigo za film je sestavila Gorenjska turistična podzveza.

Snemalna ekipa je opravila svoje delo v dneh od 8. do 15. avgusta. Na 900 m dolgem filmskem traku širine 16 cm so zajeli vsi kraji Gorenjske, katerih prirodne milokavnosti so klič-kaj pomembne za inozemski turizem. Film je razdeljen na 7 delov, in sicer: prihod na Bled, bivanje in zabave na Bledu, izleti z Bleda v bližnjo in daljno okolico, dalje Kranj s Krvavcem, Jezersko, Zelezniki, Poljanska dolina in Sorška planina. Šesti del filma pripoveduje o Kranjski gori, medtem ko je v sedmem delu — epilogu to potovanja zaključeno. Film pozivljajo tudi prizori z lova in ribolova ter druge turistične zanimivosti (aerotaksi, camping, folklor, zgodovinske znamenitosti itd.). Laboratorijska obdelava filma bo zaključena do konca septembra. Film je namenjen propagandi, ki bo opravljena v zimskem času za prihodnjo sezono.

Razen Belgijcev se tudi Svicarji močno zanimajo za turistične privlačnosti Gorenjske. V letošnji sezoni sta obiskali Gorenjsko kar dve filmski skupini iz Švice, in sicer ekipa Radio-televizije in ekipa lovške zveze.

Za turiste so kočijaži na Bledu dokajšnja zanimivost. Kako tudi ne, saj jih velika mesta skoraj ne premorejo več.

uspešnejše, kar jih je kdajkoli zabeležil turizem na Gorenjskem. Podobno velja tudi za turizem v državnem merilu.

Da so bili zabeležni tolikšni uspehi, gre zaslugi predvsem okrepljeni propagandni službi doma in v inozemstvu ter prožnosti pri iskanju neposrednih stikov s tujimi potovalnimi

je prispevalo tudi lepo poletno vreme.

Ni pa letošnja sezona zabeležila zgolj uspehov; tudi neuspehov in napak ni manjkalo. Do teh pojavov je prišlo zlasti tam, kjer so bila osebna prizadevanja odločujočih čimteljev šibkejša. Med predele, kjer so turistično žetev slabše ali zelo slabe,

Odkup letošnjih kmetijskih pridelkov dobro organiziran

Nadejajo se, da bo letos na Gorenjskem okrog 2.000 vagonov tržnih viškov krompirja, 60 vagonov namiznih jabolok in precejšnja količina zelja. Odkup preko KZ bo uravnavala poslovna zveza v Kranju, ki je hkrati zbrala podatke o tržnih viških posameznih pridelkov in takoj navezala stike s tržiščem. Po svojih zastopnikih širom po državi je obvestila večja potrošniška središča in vojne pošte o zalozah pridelkov v kranjskem okraju.

ceno pri pridelovalcu in prodajno ceno na drobno v mnogih primerih nerazumljivo visoka. Čeprav je letos ponudba krompirja velika, tega na trgu ni opaziti. Krivdo za to nosijo trgovska podjetja, saj z majhnimi zalozami krompirja zadržujejo cene krompirja. Prav bi bilo, da bi inšpekcijski organi od časa do časa posvetili tudi temu pojavu več pozornosti.

Pohvale vredno je tudi to, da je GPZ obvestila o možnostih nabave krompirja in jabolok tudi Okrajni sindikalni svet in preko njega ostale sindikalne organizacije na Gorenjskem. Kolektivi bodo torej lahko nabavljali krompir za svoje člane neposredno pri kmetijskih združenjih.

Do nekaterih težav pa je prišlo, ker so na Gorenjskem zadnja leta posvečali precej pozornosti gojitvi kvalitetnih sort krompirja. Večina trgovskih podjetij namreč ne gleda toliko na kakovost blaga, kot na ceno. Druga nerodnost pa je v tem, da je razlika med odkupno

Polletni plan dosežen

(Nadaljevanje s 1. strani)

Premijami reševati problem plač. S premijskimi pravilniki moramo reševati le probleme v proizvodnji. Premije naj se plačujejo za prihranke in posebne uspehe.

Dopolnilni proračunski pripevek, ki ga občina lahko predpiše gospodarski organizaciji do 10%, naj bi bil po mnenju prisotnih v bodoče regulator plač v posameznih gospodarskih organizacijah. Poudarjeno je bilo, naj podjetja takoj začno pripravljati tarifne sporazume — prava sorazmerja med posameznimi delovnimi mesti v podjetju, da bodo z oktobrom lahko pričela z izdelavo novih tarifnih pravilnikov. Pri izdelavi novih tarifnih pravilnikov naj se ne povišuje tarifnih postavk, ker so po novih predpisih o delitvi dohodka plače odvisne le od uspeha v proizvodnji. Osnova za izdelavo tarifnih pravilnikov mora biti analitična ocena delovnih mest.

C. R.

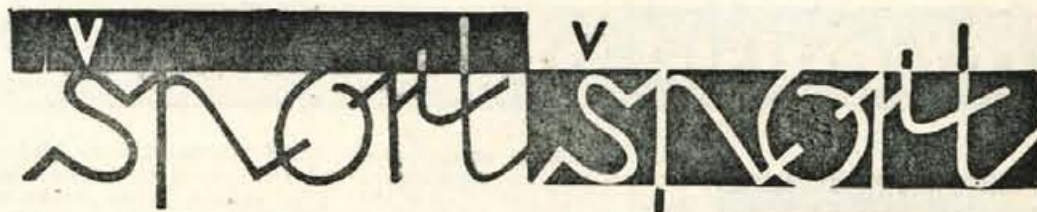

Turistično društvo Bohinj bo v nedeljo, 21. septembra pridelalo tradicionalni Kravji bal v Ukancu pri hotelu »Zlatorog« v Bohinju. Ob 10.30 uri bodo prignali živino s planin, nato pa jo bodo ocenjevali in sprejeli planšarje in sirarje. Na letoš-

njem Kravjem balu bo srečolov, kjer bodo obiskovalci lahko dobili za 50 dinarjev plemensko bohinjko juničko, hleb sira ali veliki zvonec. Popoldne bo ples planšarjev, igral pa bo Avsenikov kvintet.

21. septembra

V BOHINJU KRAVJI BAL

JESENICE : KRIM 0:1 (0:1)

JESENICANI ODLIČNI LE V PRVEM POLČASU

Groba igra Ljubljancanov

Jesenice, 7. septembra. KRIM: Sivec, Bunc, Rozman, Gabršček, Razbornik, Matos, Marjanovič, Erzar, Slapničar, Kastelic, Valent. — JESENICE: Volarič, Rekar, Kos, Zupan, Hacler, Luznar, Kobler, Hribar, Brun, Medja, Črnologar. — Vreme sončno — sodnik Konič z Bleda — gledalcev 1000.

Danes je bila odigrana na Jesenicah prvenstvena tekma enotne slovenske conske nogometne lige med NK Jesenicami in enajstoročnega KRIMA iz Ljubljane. Takoj v prvih minutah so Jeseničani prevzeli iniciativo in nevarno ogrožali vrata gostov. V 5. minuti je Brun nevarno streljal, vendar je šla žoga preko gola. Kmalu zatem je tudi Kobler streljal visoko preko vrat. Napadi Jeseničanov so se še vedno vrstili drug za dru-

gim. Krimovci so bili vsi stisnjeni v obrambnem prostoru in so le poredko prišli pred gol Jeseničanov. Šele v 23. minuti so Ljubljancani nevarneje ogrožili domačine. Vendar je domača obramba nevarnost razčistila. V 33. in 37. minuti je imel Jeseničan Hribar priložnost povesti svoje moštvo v vodstvo, vendar je obakrat zgrešil cilj. V zadnji minuti prvega polčasa pa so gostje nevarno prodrli in po Slapničarju prišli v vodstvo.

V drugem polčasu so Jeseničani občutno popustili. Krimovci so vse pogosteje prihajali pred vrata domačinov. Vendar pa so domačini kljub temu še nekajkrat nevarno ogrožili gol gostov. Tako je v 30. minuti Ljubljancanom z največjimi napori uspelo zaustaviti napadalce Jeseničanov. Nekaj minut pred

koncem pa je dal Brun dož predložek v kazenski prostor gostov, toda idealne priložnosti Jeseničani niso znali izkoristiti.

V današnji tekmi bi Jeseničani vsekakor s preciznejšimi streli na gol in z malo sreče lahko zmagali. Opaziti pa je bilo tudi dokaj grobo igro, ki so ji kumovali Krimovci. Sodnik Konič ni bil najboljši.

J.

Meji rekomet

EKIPA MLADOSTI JE GOSTOVALA V TRŽIČU

V petek, 5. septembra je ženska rokometna ekipa stražiške »Mladosti« gostovala v Trziču in premagala domače moštvo s 23:1. Za moštvo Mladosti sta bili zlasti uspešni Bregarjeva in Kolmanova, ki sta kar 17-krat zatresli nasprotnikovo mrežo.

KRANJSKI ROKOMETASI V KROPI

Med tednom je GRP priredila propagandni nastop kranjskih rokometashev v Kropi. Nastopile so moške in ženske ekipe Mladosti in Planike. Obakrat je zmagala Mladost, in sicer pri ženskah 7:2 (4:1) ter pri moških 15:2 (9:0). Nastopili so tudi igralci Partizana iz Kroke, ki so tesno podlegli kombinirani ekipi Mladosti in Planike s 7:8 (2:5). Domači so bili zelo borbeni, izpolniti pa bodo morali še tehniko.

Z.

ROKOMETNA IGRISČA BODO SPET OŽIVELA

Komaj dobra dva meseca je, odkar so prenehala tekovanja na rokometnih igriščih in že spet stojimo pred novo tekmovalno sezono. Letošnje tekmovalje bo mnogo pestrejšje kot je bilo lansko, pa tudi število klubov se je precej zvečalo. Tako imamo nove rokometne klube v Kropi, na Bledu, v Dupljah in verjetno bodo rokomet začeli igrati tudi v Križah. Zal pa za rokometno tekmovalje ni zanimanja v jeseniškem kotu. Poleg teh novih ekip, pa bodo nastopile še ekipe, ki smo jih srečali na naših rokometnih igriščih že lansko tekmovalno sezono: Mladost iz Kranja, ki je največji favorit za naslov prvaka Gorenjske, Planika, Sava in IKS Iskra. Sodelovala pa bosta tudi lanskoletni prvak Gorenjske TVD Partizan Trzič, mlada ekipa Storiča iz Golnika in druga ekipa Mladosti.

Vzporedno z moškimi tekmovaljem pa bodo tekmovali tudi ženske in pionirji. Tekmovali bodo v dveh ligah, kolikor se bo prijavilo zadostno število ekip.

Z.

DRUŠTVA PARTIZAN NA GORENJSKEM PRED NOVIMI NALOGAMI

V petek, 5. t. m., je bila v Kranju seja načelnštva Okrajne zveze Partizan za Gorenjsko, na kateri so razpravljali o dosežkih izvršitvi programa dela za letošnje leto in o okrajnih tekmovaljih in prireditvah, ki še bodo (okrajno prvenstvo Partizana v plavanju, atletiki, odbojki, košarki, streljanju zračno puško in pionirskem mnogoboju). Doslej je bil najuspešnejši okrajni vaditeljski tečaj, na katerem so gorenjska društva Partizan pridobila 34 novih vaditeljev in vaditeljic.

Važnejša razprava na seji je bila še v zvezi z izvedbo letošnje proslave ob »Tednu otroka«. V ta namen bodo društva in Okrajna zveza izvedla od 6. do 13. oktobra letos društvene izbirne tekme v pionirskem mnogoboju, za zaključek pa 19. oktobra na Bledu okrajne tekme v pionirskem mnogoboju za prehodni memorial »Darinke Kumerjeve«. To tekmovalje bo združeno z izletni sodelujočih pionirjev. Nadalje so sklenili, da se bo kongresa za telesno vzgojo, ki bo od 16. do 18. oktobra v Beogradu, udeležilo tudi 3-članska zastopstvo organizacije Partizana z Gorenjske.

-an

SLOVAN : TRIGLAV 1:1 (0:0)

Kranjčani nezasluženo ob točko

Ljubljana, 7. septembra.

SLOVAN: Knez, Herbst, Toplak, Pajer, Šlambergar, Podobnik, Bezjak, Verbič, Bratušnik, Kratochvil, Ure — TRIGLAV: Galič, Štular II., Dolenc, Srakar, Brezar II., Martinovič, Pogačnik, Krašovec, Mihelčič, Brezar I., Štular I. — Sodnik Benčina iz Hrastnika — Gledalcev 800 — Igrišče »Slovana«.

V današnji tekmi slovenske conske lige sta na igrišču Slovana igrala Triglav iz Kranja in domači Slovan. Čeprav je bil Triglav favorit srečanja je bil končni rezultat le neodločen. Pripomniti pa moramo, da so Kranjčani skoraj ves drugi polčas igrali le z 9 igralci.

Takoj v prvi minuti je Mihelčič zastreljal stoo odstotno priložnost, da bi zatresel mrežo domačinov. Kmalu pa se je igra umirila in napadi obeh moštvo so se vrstili drug za drugim in obrambi gostov kot domačinov sta imeli precej opraviti. Kljub temu pa bi lahko rekli, da so bili Kranjčani v prvem delu igre v rahli premoči. Boljša je bila

obramba, napadalec pa so nekoliko zatajili.

Slika na igrišču se je v drugem polčasu povsem spremenila. Igralci Triglava so domačine prisilili v obrambo. Končno je Mihelčiču v 24. minuti uspelo izkoristiti idealno priložnost in povesti Triglav v vodstvo. Takoj zatem so domačini začeli z grobo igro, medtem ko so Kranjčani nekoliko popustili. V 30. minuti pa je prišlo do nerazumljive odločitve sodnika Benčiča, ki je izključil iz igre Krašoveca (Triglav). Zakaj je sodnik tako strogo sodil, ni bilo moč videti in tudi izključen igralec sam ni vedel, zakaj je moral zapustiti igrišče. Čeprav z igralcem več, domačini tega niso znali izkoristiti. Ker pa je Štular II kmalu zatem ugovarjal sodniku, ga je le-ta poslal v 33. minuti »na hladno«. Kranjčani so igrali odslej le še z 9 igralci, vendar je Slovanu uspelo kljub temu le enkrat zatresti mrežo gostov.

Na splošno lahko trdimo, da je bila obramba boljša od napada, medtem ko sta bila pri Triglavu najboljša brata Brezarja. Kranjčani so igrali danes precej boljše kot v prvem kolu, kljub temu pa bi kmalu zaradi slabega sojenja Benčine izgubili obe točki. Največja napaka sodnika pa je bila, ker ni dosodil enajstmetrovke v korist Triglava, ko je igralec Slovana v kazenskem prostoru igral z roko.

M. Z.

JESENICE B : BRATSTVO 6:1 (1:0)

PLANIKA : PREŠEREN 3:0 (1:0)

Šah

BRZOTURNIR V KRANJU

V četrtek je bil v klubskih prostorih šahovskega kluba v Kranju redni mesečni brzoturnir za naslov brzopoteznega prvaka Kranja v septembru. Tokrat se je turnirja udeležilo precej igralcev in je bila borba za prvo mesto dokaj ostra. Zmagal je Roblek z 12 točkami pred Copicem 11, Štefotom 10, Fajonom in Tassevskim 9,5, Bukovcem ter Kavčičem 8,5 itd.

ŠAHOVSKI DVOBOJ NA JAVORNIKU

V okviru krajevnega praznika Javornik - Koroška Bela je DPD Svoboda »Franc Mencinger« priredila šahovski dvoboj s šahisti z Jesenic. Srečanje je bilo na 13 deskah in so ga gostje odločili v svojo korist z 9,5:3,5. Tako visok poraz je bilo sicer pričakovati, vendar pa ni nihče računala, da bodo domačini na prvih deskah zmagoviti (Korošec : Svetina 1:0, Zeleznikar : Noč 0:1, Jan : Malenšek 0:1, Tušar : Koblar remi).

Razen dvoboja je bil izveden tudi brzoturnir za prvaka Javornika. Prvo mesto je osvojil Miro Noč.

-an

gorenjski obveščevalci

MALI OGLASI

»Vespa« prodam. Naslov v ogl. oddelku pod »140.000«, 1535
Ugodno prodam približno 13 tisoč kv. metrov obdelovalne zemlje blizu Kranja ob cesti proti Senčurju. Poizve se v ogl. oddelku. 1536
Prodajam klavirsko harmoniko 80 basov, 2 registra, znamke Herold, po ugodni ceni. Tavčar Karl, Kranj, Tomšičeva 19 1537
Izgubil sem rjavo denarnico z osebnimi dokumenti od Gorjč do Predoselj. Poštenega najdi-

RADIO LJUBLJANA

RADIO LJUBLJANA

Poročila poslušajte vsak dan ob 5.05, 6., 10., 13., 15., 17., 22. in 22.55 uri ter radijski dnevnik ob 19.30 uri. Ob nedeljah pa ob 6.05, 7., 13., 22. in 22.55 uri ter radijski dnevnik ob 19.30 uri.

PONEDELJEK, 8. SEPTEMBRA

8.05 Pisana paleta.
9.00 Radijski roman — Jules Roy: Srečna dolina — XII.
10.10 Baročni mojstri.
11.30 Oddaja za otroke a) Puskini: Pravljičica o ribiču in ribici, b) Pesmi za naše male.
12.00 Igra kvintet Jožeta Kamplača.
12.15 Kmetijski nasveti — ing. Matija Absec: Izkušnje z rejo sivorjave živine na Pšati.
13.30 Popularne melodije v izvedbi orkestra Mantovani.
14.00 Pet pevcev — pet popevk.
15.40 Listi iz domače književnosti — France Bevč: Pot v svobodo.
16.00 V svetu opernih melodij.
17.15 Srečno vožnjo! (Soferjem na pot.)
18.00 Družinski pogovori — V. Cvetko: Svobodne aktivnosti naših strok.
20.00 Revija zabavne glasbe.
20.30 Melodije iz filmov »Fant s trobent«, »Trije kavalerji« in »Prostor na kavcu«.
20.55 Pisatelji o sebi: Fernand Gregh.

TOREK, 9. SEPTEMBRA

8.05 Glasbeni album.
8.40 Potopisi in spomini — Nasredin: Ljubezen se prične pri vodnjaku.
9.30 Drobne skladbe W. A. Mozarta in L. van Beethovna.
10.10 Zabaven dopoldanski spored.
11.00 Za dom in žene.
12.00 »Za veselo srce in urne pete«.
12.15 Kmetijski nasveti — ing. Rado Linzner: Ne zamudimo pripraviti seme za jesensko setev.
12.25 Naši solisti pojo odlomke iz znanih oper.
14.00 Izberite si svojo najljubšo pesem.
14.30 Zanimivosti iz znanosti in tehnike.
15.40 Po slovenski planinski transverzali od Maribora do Koprja — XII. Pot na Triglav.
17.10 Za ljubitelje in poznavalce.
18.00 Kulturni pregled.
18.45 Domače aktualnosti.
20.20 Tri operne uverture.
20.45 Radijska igra — Bratko Kreft: Velika puntarija.
22.15 Za prijatelje jazza.

SREDA, 10. SEPTEMBRA

8.05 Nekaj veselih opernih prizorov.
9.00 Z orkestrom skozi stoletja.
10.28 Iz slovenske solistične glasbe.
11.00 Ameriške popevke.
11.15 Športna reportaža: Morski pes.
11.45 V pesmi po Koroškem.
12.15 Kmetijski nasveti — ing. Jože Rihar: O zdravilnosti medu.
13.30 Melodije za oddih in razvedrilo.
14.30 Radijski leksikon.
15.40 Pri klasičnih mojstvih — Henry Fielding: Opis domače vladavine.
16.00 Koncert po željah.
17.10 Plošča v ploščo.
18.00 Sestanek ob šestih.
18.45 Razgovor o mednarodnih vprašanjih.
20.00 G. Puccini: La Boheme, opera v 4 dejanjih.

telja prosim, da proti nagradi vrne na naslov v osebni izkaznici. 1545

Lastniki dobijo pozabljene predmete: jopico, dežnik in kratke nogavice na kiosku »Ljudske pravice« v Kranju. 1546

Izgubil sem denarnico z dokumenti od Hrastja do Kranja. Najditelja naprošam, naj proti nagradi vrne na naslov v osebni izkaznici. 1547

Parcelo, 1000 kv. metrov, zazidljivo, na Kokrici pri Kranju, primerno tudi za weekend, ugodno prodam. Naslov v oglasnem oddelku. 1548

22.15 Igra plesni orkester Radia Ljubljana p. v. Bojana Adamiča.

ČETRTEK, 11. SEPTEMBRA

8.05 Simfonična matineja.
9.00 Radijski roman — Jules Roy: Srečna dolina — XIII.
11.30 Oddaja za cicibane a) A. Popovič: Pismo išče dobrega človeka, b) »Ob potoku melje mlinček«.
12.15 Kmetijski nasveti — ing. Jože Ferceč: Jesenska paša.
12.40 Umetne in narodne pesmi poje obrtniško KUD »Enotnost« iz Kranja p. v. Viktorija Fabianija.
13.30 Od arje do arje.
15.40 Filmska kronika.
17.10 Zabavna ruleta.
18.00 Četrtekova reportaža.
18.45 Radijska univerza — Jože Belin: Uporaba letal.
20.00 Četvrtkov večer domačih pesmi in napevov.
21.00 Rad sem jih imel...
22.15 Moderna plesna glasba.

PETEK, 12. SEPTEMBRA

8.05 V narodnem plesu po svetu.
9.45 »Sijaj, sijaj sončece«.
10.10 Odlomki iz oper in baleto.
11.00 Za dom in žene.
11.30 Iz jugoslovanskih samospjevov.
11.15 Kmetijski nasveti — dr. France Ligler: Kravo smo morali zaklati.
14.30 Turistična oddaja.
15.40 Iz svetovne književnosti — Norah Burke: Sovraštvo v džungli.
16.00 Koncert ob štirih.
18.00 Iz naših kolektivov.
18.45 Zanimivosti iz znanosti in tehnike.
20.15 Tedenski zunanje - politični pregled.
21.15 Oddaja o morju in pomorstvskih.
22.40 Za lahko noč igra orkester Jackie Gleason.

SOBOTA, 13. SEPTEMBRA

8.05 »Mladina poje«.
8.40 Humoreska tega tedna — Zarko Petan: Hladilnik; Ljubezen med šahisti.
10.25 Iz našega orkestrskega studija.
11.30 Pionirski tednik.
12.15 Kmetijski nasveti — ing. Lado Simončič: Izkoristimo v gozdovih izredno semensko leto.
13.30 Samospjevi za sopran z godalnim kvartetom.
13.57 Operetna in lahka glasba.
16.00 Ura ritmov in popevk.
17.10 Pester glasbeni spored.
18.00 Radijski leksikon.
18.15 »V pesmi in plesu po naši deželi«.
18.45 Okno v svet: Little Rock.
20.00 Zabaven sobotni večer.
21.00 Zvoki za prijeten konec tedna.
22.15 Oddaja za naše izseljenke.

NEDELJA, 14. SEPTEMBRA

8.00 Mladinska radijska igra — Pearl Buck: Zgodba o Len Mej.
10.00 Še pomnite, tovariši... — Cvetko Novak - Iztok: Iz pepela je zagorel še večji plamen.
10.30 Počitniške razglednice — Matija Maležič: V Ljubljani in okrog nje.
13.45 Za našo vas.
15.15 Iz opere Ivana Tijardoviča »Mala Floramya«.
16.15 Glasbeni mozaik.
17.15 Radijska igra — Mark Twain: Pogodba o govedinari.
20.00 Varijete na valu 327.1 m.
21.00 Glasba za prijetno razvedrilo.
21.30 Športna nedelja.
22.45 Nočna melodija.

Naši uslužbenki Fende Miri iz »Glasu Gorenjske« čestitajo ob drugi obletnici njene poroke in ji kličejo še na mnoga leta srečnega skupnega življenja. — Uslužbenici.

Prodajam železni štedilnik, dobro ohranjen. Naslov v oglasnem oddelku. 1549

Prodajam travnik, Pogačnik Fani, Linhartov trg 14, Radovljica. 1550

Iščemo upokojenko za varstvo otroka, 7 ur dnevno. Naslov v oglasnem oddelku. 1551

Iščem samostojno frizersko pomočnico, mlajšo moč. Nastop takoj. Primožič Meri, Kranj. 1552

Sprejemem kovaškega vajenca. Zagotovljena hrana in stanovanje. Peric, Naklo. 1553

Preklicujem št. bl. 37818, izdan v Komisijijski trgovini Kranj dne 20. 6. 1958. Beznik Tine, Kranj. 1554

Kupim 3 vprežne vozove za 2 konja nosilnosti po 2000 do 3000 kilogramov, po možnosti za volovsko vprego. Ponudbe z opisom, v kakšnem stanju so in ceno pošljite na naslov Paris Ivan, Puliči 82, St. Peter u Šumi, Istra. 1556

Govorila »Zlata riba« v Kranju Vam nudi prvovrstno štajersko in dalmatinsko vino — belo in črno. Ista vina dajemo čez ulico s popustom. Prepričajte se in boste zadovoljni.

Vajenca s predpisano šolsko izobrazbo in samostojnega pomočnika sprejme takoj Rozman Franc, Kranj, Ljubljanska c. 5, avtomehanična delavnica.

OBJAVE

ZAPORA CESTE

»Uprava za ceste OLO Kranj sporoča, da bo cesta III. reda št. 1314 Podnart—Lipnica zaradi popravila mostu preko Save v Podnartu v dneh od 9. do vključno 11. septembra 1958 zaprta za ves promet.

V tem času je edina možna zveza za Kropo in Kamno gorico, kakor tudi iz obratne smeri, preko Radovljice.«

ZAPORA CESTE

»Uprava za ceste OLO Kranj sporoča, da bo Prešernova cesta na Jesenicah zaradi preložitve železniške kanalizacije zaprta za ves promet od 19. septembra 1958 do preklica. V času zapore ceste bo promet preložen v smeri ceste Gorje—Bled, skozi Železarno (z odcepom od Titove ceste pri Pokojniškem domu), dovoz do železniškega skladišča se pa bo vršil preko obstoječega podvoza, ali obstoječega nadvoza.«

OBVESTILO

Združjenje soferjev in avtomobilih ERS, podruž. Kranj, razpisuje trimesečni tečaj za pridobitev kvalifikacije in visoke kvalifikacije ter višje kategorije za poklicne soferje.

Prijave sprejema tov. Jeranko v dopoldanskih urah v Komunalnem servisu (Komunala), Mladinska ulica št. 1, Kranj, do vključno 20. septembra. Odbor

IZLET NA KRVAVEC

priride obrtniki iz Kranja dne 13. septembra 1958. Odhod z avtobusom ob 7. uri zjutraj izpred avtobusne postaje v Kranju. Prijave se iz prijaznosti sprejemajo v pisarni »Gorenjke«, Kranj, do 10. sept. 1958.

OBVESTILO

OBRтна ZBORNIKA KRANJ obvešča vse, ki se še žele izučiti v obrti, da je Svet za šolstvo pri OLO z ozirom na večje število prostih učnih mest in nezadostnega dotoka mladine sklenil spregledati 1. razred predizobrazbe za sledeče poklice: kovač, klepar, vodovodni instalater, izdelovalec cementnih izdelkov, kamnosek, krovec, pečar, tesar, zidar, steklar, kolar, lesostrugar, sodar, pletar, sedlar, mesar, pek, slaščičar (ženski) dežnikar, tapetnik, dimnikar in livar.

Tozadavne prošnje, kolkovane z 30 in 150 din drž. takse, je vložiti na Tajništvo za šolstvo OLO Kranj. Po prejemu rešitve polagajo mladinci še preizkusni izpit iz slovenščine in matematike na najbližji vajenski šoli. Vse informacije o prostih učnih mestih dajejo občinske posredovalnice za delo. Ker je

vključevanje nekoliko podaljšano, pozivamo vse delavnice družbenega sektorja in zasebne mojstre, da izkoristijo spregled, ki velja samo letos in skušajo vključiti v uk šimveč mladine.

KINO

»STORŽIČ«, KRANJ, 9. septembra ob 9. uri matineja ameriškega barvnega filma »MEČ IN ROŽA«, ob 16., 18. in 20. uri češki barvni film »GLASBA Z MARSA«. 10. septembra ob 16., 18. in 20. uri češki barvni film »GLASBA Z MARSA«. 11. septembra ob 9. uri matineja amer. barv. filma »BOSONOGA GROFICA«, ob 16., 18. in 20. uri sovjetski barvni film »PEDAGOŠKA POEMA«. Vstopnice za matinejo so po 30 din.

»PARTIZAN«, KRANJ, 9. septembra amer. barv. film »MEČ IN ROŽA«, 10. septembra sovjetski barvni film »PEDAGOŠKA POEMA«, 11. septembra italijanski film »KROV«. Predstave vsak dan ob 19. uri.

»TRIGLAV«, PRIMSKOVO, 9. septembra ob 19.30 uri ameriški barvni film »BOSONOGA GROFICA«.

»SVOBODA«, STRAŽIŠČE: 9. septembra ob 19. uri premiera sovj. barv. filma »PEDAGOŠKA POEMA«.

»RADIO«, JESENICE: od 10. do 12. septembra amer. barvni film »ČLOVEK BREZ ZVEZDE«.

»PLAVŽ«, JESENICE: od 11. do 12. septembra amer. barvni film »NA OVINKU REKE«.

ZIROVNICA, 10. septembra ameriški barvni film »NA OVINKU REKE«.

DOVJE MOJSTRANA, 10. in 11. septembra angl. barvni film »JUNAKI SHERWOODSKEGA GOZDA«.

BLED, 8. septembra ameriški barv. cinemascope film PRINC IGRALCEV. Od 9. do 11. septembra francoski barvni film - glasbena komedija »FRANCOSKI CANCEAN«. Predstave vsak dan ob 18. in 20.30 uri.

RADOVLJICA, 9. in 10. septembra avstrijski barvni film »NOČ V BENETKAH«. V torek ob 20. uri. V sredo ob 18. in 20. uri. 11. in 14. septembra jugoslovanski šport. film »GIMNASTRADA«. V četrtek ob 20. uri.

GIBANJE PREIVALSTVA

V KRANJU

Poročili so se: Anton Erbežnik, delavec in Aleksandra Polajnar, tkalka; Jože Zavrl, nameščeneec in Ljudmila Rozman, prešivalka; Franc Benedik, elektromehanic in Marija Mesec, nameščenecka; Anton Plut, beliški mojster in Antonija Permozar, tkalka; Marjan Cernilec, mizar in Vera Udovč, delavka.

V ŠKOFJI LOKI

Poročili so se: Franc Rugar, strojni ključavničar in Marija Oter, predilka; Luka Maslovcar, čevljarški mojster in Ivana Miklavčič, šivilja; Jožef Dolenc, poljski delavec in Ljudmila Križnar, poljska delavka; Ivan Kene, železniški zavirač in Danica Habjan, predilka; Franc Pivk, finomehanic in Pavla Kuralt, gospodinja; Ludvik Porenča, elektromonter in Ivanka Jenko, predilka; Franc Frajham, poljski delavec in Nikolaja Kermelj, lesna delavka; Vincenc Kavčič, strojni ključavničar in Vida Šifrar, podvijalka; Lenart Trobec, lesni delavec in Antonija Škraba, predilka; Peter Krajnik, mizar in Daniela Šubic, snevalka; Pavel Čadež, strojni ključavničar in Terezija Šparovec, tkalka; Vladimir Pfeifer, mesar in Marija Trdina, gosp. pomočnica; Alojz Jurančič, varilec in Alojzija Šinkovec, uslužbenka; Ivan Igljarič, gradbeni tehnik in Ivanka Hostnik, šivilja.
Umrli so: Matevž Eržen, Marija Štajer in Frančiška Kušar.

NA JESENICAH

Umrli so: Janez Martelak, osebni upokojenec; Miha Kutin, kmet; Jakob Trpin, tov. delavec; Zdenka Golob, otrok; Uršula Jank roj. Erlih, gospodinja; Jožefa Sladič, roj. Gašperut, upokojenka; Matevž Pogačnik, tesar.

O delu predvojaške vzgoje na Gorenjskem

Že več mesecev priprave na 10. obletnico

Na zadnji redni seji strokovnega združenja učiteljev predvojaške vzgoje, so po daljši razpravi sprejeli vrsto sklepov, kako bodo izvedli teden predvojaške vzgoje ob 10-letnici delovanja predvojaške vzgoje. Na ta teden se vsi, obvezniki in učitelji predvojaške vzgoje, pripravljajo že od februarja, čeprav bo praznovanje šele decembra. V dnevih ob deseti obletnici bo vrsto prireditev, razen tega pa strokovno združenje pripravlja tudi izdajo brošure o delu predvojaške vzgoje v teh desetih letih. Da bodo ta teden lahko izvedli vse predvidene prireditve, je strokovno združenje prošilo za pomoč več podjetij, vendar skoraj brez uspeha, le »Sava« iz Kranja je pokazala, da ima dela predvojaške vzgoje vse razumevanje.

V Radovljici bo 21. septembra zanimivo orientacijsko patrolno tekmovanje obveznikov predvojaške vzgoje z vse Gorenjske. Tekmovalo bo okoli 25 tričlanskih ekip v treh disciplinah: streljanju, hitrosti in reševanju raznih nalog. Hkrati bo to tekmovanje tudi izbirno za setavo okrajne reprezentance, ki bo dne 14. oktobra nastopila na republiškem prvenstvu v Mariboru.

V soboto so se zbrali obvezniki predvojaške vzgoje bohinjске občine na taborenju v Bohinju pri hotelu Jezero. Medtem ko je na taborenju 80 Bohinjcev, je z njimi tudi 25 Skofjeločanov, ki prej zaradi služb niso mogli obiskovati pouka o predvojaški vzgoji. Obvezniki so v soboto urejali svoj tabor, večer pa so že začeli s poukom.

Končno so po daljšem mrtvili spet zaživel odredi predvojaške vzgoje. Naloga odredov je, da obveznike predvojaške vzgoje seznanijo z osnovnimi obrambnimi vprašanji. Odredi so v vseh občinah vendar povsod niso delavni. Pohvaliti pa je treba odrede predvojaške vzgoje v Cerkljah, Gorenji vasi, na Bledu, v Trzinu in Zareh.

Medtem ko so novi transformator v Mojstrani te dni že dogradili in bo DES v kratkem že začel z montiranjem naprav za novi priključek (predstavnik DES računa, da bo že v novembru zagorela nova luč), pa so prav tako v teku že dela za dokončno izpopolnitev vodovodna napeljava, ki v del vasi doslej še ni segla. Ob teh delih pa kljub skromnim finančnim sredstvom ne bi smeli pozabiti na ureditev javne razsvetljave.

Vse te žrtve so mu ujele-nile zavest in predanost idejam NOB. Domačini so spoznali v njem lik predanega, zvestega in poštenega borca za ljudske pravice. Vseskozi so mu izkazovali popolno zaupanje s tem, da so mu poverjali vodilne funkcije v družbenem in gospodarskem življenju kraja. Dije je bil predsednik krajevnega odbora Podnart in ves čas tudi odbornik OLO Radovljica. Sedaj je odbornik ObLO Radovljica. Ves čas neumorno dela v ZZZV.

Naš Janko vsekakor zasluži, da se ga ob njegovem prazniku spomnimo in da mu izrečemo za njegovo predano in nesebično delo javno priznanje. Želimo mu mnogo uspeha pri njegovem nadaljnjem delu in trudu za našo družbo.

Njegovi prijatelji

Predavanje o pljučnem raku na Dovjem

V ponedeljek, 8. t. m. ob 19.30 uri bo v kinodvorani na Dovjem zanimivo zdravstveno predavanje o TBC in pljučnjem raku. Dosle so bila podobna predavanja dokaj dobro obiskana. Tokrat pa bo zdravnik - specialist z Golnika svoja izvajanja ilustriral s slikami. Na ta način se bodo poslušalci z nevarnimi boleznima temeljiteje seznanili.

Knjižgarna »Simon Jenko« v Kranju je bila zadnje dni nabito polna. Začela se je šola, vendar so številni zamen čakali, da bi lahko svojim otrokom kupili potrebne šolske knjige.

TRGOVSKA PODJETJA S POLJEDELSKIMI PRIDELKI
KMETIJSKE ZADRUGE
KMETOVALCI
Nudimo Vam po ugodni ceni gajblice - jabučare velikost JUG standarda.